

KARYYS

Kaina 30 ct.

Nr. 22

D. L. K. Kęstutis – mūsų galiūno Vytauto Didžiojo tėvas.

Svarbiausiųjų politinių įvykių apžvalga.

Jungtinės Europos valstybių sąjungos projektas įteiktas ir Lietuvai.

Per paskutinę savaitę visiems Tautų Sąjungos nariams, jų skaičiuje ir Lietuvai, įteiktas prancūzų užsienių reikalų ministerio paruoštas memorandumas (raštas) dėl vadinamos Pan-Europos sąjungos sudarymo. Šis Briando memorandumas dabar bus smulkiai išnagrinėtas ir gavusios jį valstybės turės atsakyti, ar jos prisideda prie išreikštų jame pasiūlymų ar ne.

Kaip žinoma, Jungtinės Europos valstybių sąjungos idėjos autorius yra garsus politikas ir mokslininkas Coudenhove Kallegri. Jisai jau 1925 m. savo projektą išdirbo ir jį plačiai propagavo. Jo idėja po didžiojo karo baisenybių negalėjo neturėti pasisekimo. Mat, iš visų pasaulio dalių daugiausia nukentėjo Europos valstybės, kurios beveik visos, išskiriant tik Skandinavų valstybes, Šveicariją ir Olandiją, dalyvavo didžiajame kare. Nenuostabu, kad Europa išėjo iš karo ekonomiškai labai susilpnėjusi, subėdnėjusi. Tuo tarpu Amerika kaip tik praturtėjo dėl karo, visi kapitalai susikoncentravo tenai, ir Europa tapo ekonomiškai priklausoma nuo jos.

Aišku, kad Europos valstybės vyrai negalėjo nesusirūpinti dėl Europos likimo. Minėtas Kallegri pirmas iškėlė tą mintį, kad jeigu Europos valstybės nesusiburtų ekonomiškai ir politiškai, tai Europai gresia žuvimas. Amerika ir Azija tada išnaudos Europos valstybių silpnumą ir jų kivirčius tarp savęs ir paims šią kultūringą pasaulio dalį savo globon.

Toks likimas, anot Pan-Europos idėjos autoriaus, laukia seną kultūringą Europą, kuri tiek daug ligšiol prisidėdavo kultūrinu ir ekonominiu atžvilgiu prie viso pasaulio civilizacijos pakėlimo. Vienu žodžiu, Europai ir visai baltai rasei gresia didelis pavojus ir reikia ieškoti išėjimo. Toksai išėjimas gali būti surastas tik jeigu visos Europos valstybės sujungtų savo jėgas, nustotų tarp savęs ginčytis ir sudarytų vieną ekonomišką ir politiską kūną — vadinamąją Jungtinės Europos valstybių sąjungą. Tokioj sąjungoj visos valstybės turės lygių teisių ir prievolių. Gyventojų skaičius tokioj sąjungoj pasieks 120.000.000. Turint galvoj jų aukštą kultūros laipsnį, jie lengvai galės atsispirti prieš kitas pasaulio dalis (k. a. Aziją ir kt.), jeigu, sakysim, geltonoji rasė, kuri turi daugiau gyventojų, bandytų užpulti Europą. Bet, žinoma, Jungtinės Europos valstybių sąjunga palaikys gerus santykius ir su kitomis ne Europos valstybėmis ir tam tikslui ji toliau laikysis Tautų Sąjungos statuto ir kilus ginčui su valstybėmis, neįeinančiomis į Europos sąjungą, bus kreipiamasi į Tautų Sąjungą arba Haagos Tribunolą šiems ginčams išspręsti.

Toksai yra bendrais bruožais vadinamas Pan-Europos projektas. Aišku, kad jo įvykdymas yra nelengvas dalykas. Nes Europos valstybės turi tarp savęs daug ginčytinų klausimų, ypač politinių, kurie labai trukdo Europos sąjungai sudaryti. Čia turima galvoj susidariusią Europos po karo teritorialinę buitį, kuria visa eilė tautų ir valstybių tapo nuskriausta. Pavyzd., Vokietija, Rusija, Lietuva niekuomet nesutiks su dabartinėmis savo sienomis, kurios joms yra smurto keliu nustatytos.

Austrija, Vengrija ir kitos Balkanų valstybės taip pat nėra patenkintos dabartine savo teritorijos buitimi.

Visa tai, žinoma, ardo Pan-Europos idėjos įgyvendinimą. Reikia anksčiau sutvarkyti ir išspręsti visus Europos valstybių politinius ginčus, tik po to galima būtų kalbėti apie Europos jungtinės valstybių sąjungos sudarymą. Tai, matyt, gerai suprato prancūzų užsienių reikalų ministeris Briandas, kuris savo rašte iškėlė grynai ekonominio pobūdžio samprotavimus Pan-Europos idėjai įgyvendinti.

Dalykas tas, kad pastaruoju laiku ypač jaučiasi Europos valstybių nesutarimas ekonominiiais klausimais. Vi-

sa eilė Europos valstybių žymiai pakėlė savo muitus ir tuo labai trukdo ekonominiam Europos valstybių bendradarbiavimui. Ši muitų kova net gali privesti prie ginčų, nes dėl to kai kurios valstybės sunkiai kenčia, negalėdamos išvežti savo gaminių į kaimynų valstybes.

Briandas yra labai susirūpinęs dėl šių aplinkybių ir šaukia visas Europos valstybes apsvarstyti pirmoj eilėj ekonominio bendradarbiavimo klausimą, nes nuo šio išsprendimo pareina iš dalies jų gyvavimo klausimas. Mat, vienos Europos valstybės ekonominis suirimas sunkiai atsilieps ir kitoms Europos valstybėms.

Reikia manyti, kad Briando memorandumas nepasiliks be jokių vaisių, ir jame išdėstytos mintys ras pritarimą Europoj.

Dancigo skundas prieš Lenkiją.

Neseniai Dancigas atsiuntė Tautų Sąjungai platų memorandumą, kuriame iškeliama Lenkijos neleistinas elgimasis ir niekinimas Dancigo interesų. Mat, Versalės sutartimi, Dancigas tapo atplėštas nuo Vokietijos ir sudaro vadinamąjį „laisvą miestą“ su plačia autonomija vidaus reikalais. Tačiau užsienio Dancigo reikalų atstovavimas buvo pavestas Lenkijai, kuriai taip pat buvo suteikta visa eilė privilegijų dėl naudojimosi uostu ir t. t.

Lenkija tačiau visiškai nesirūpino Dancigo uostu, kurio ji anksčiau reikalaujavo remdamos tuo, kad jai reikalingas kelias į jūrą. Lenkija dabar įsisteigė savąjį uostą Gdynėj ir sistematingai boikotuoja Dancigo uostą.

Dėl to Dancigo ekonominė būklė tolydžio blogėja.

Dancigo memorandume nurodoma, kad tokiomis aplinkybėmis Dancigo atplėšimas nuo Vokietijos buvo visiškai nereikalingas. Nes dabar Dancigas neturi nei vokiečių ekonominės paramos nei Lenkijos, kuri, matyt, grynai dėl politinių motyvų reikalaujavo privilegijų Dancigo uoste, visiškai nesinaudodama.

Iš Ženevos pranešama, kad Dancigo skundas padarė didelio įspūdžio Tautų Sąjungos sluoksniams. Dabar aiškėja Lenkijos politiniai siekimai ir visas netikslingumas Dancigo atplėšimo nuo bendro vokiečių ekonominio organizmo.

Lietuvos derybos su Latvija dėl prekybos sutarties.

Paskutinėmis žiniomis, Lietuvos ir Latvijos derybos prekybos sutarties sudarymo klausimu eina sklandžiai. Laukiama, kad greit bus pasiektas susitarimas visais iškeltais klausimais. Plačiau apie kai kuriuos svarbius tų derybų klausimus pakalbėsime kitoj apžvalgoj.

Sovietų Rusijos derybos su Vokietija.

Per paskutinę savaitę prasidėjo derybos tarp Sovietų Rusijos ir Vokietijos dėl ekonominių klausimų. Vokiečių spauda tačiau reikalauja iš vyriausybės, kad visų pirma Sovietai pasižadėtų daugiau nevaryti komunistinės propagandos Vokietijoje, nes tai apsunkina derybų eigą.

Žmonės, kurie nemoka kalbėti.

Rytinėj Bolivijoje (Piet. Amerikoje) nepraeinamose giriose vienas profesorius surado Quruga indėnų tautelę, kuri labai žemai stovi kultūros atžvilgiu. Tie indėnai gali puikiai šaudyti iš savo lankų 3½ mtr. ilgumo vilyčiomis (strėlėmis), bet daugiau neturi jokių įrankių bei padarų. Net vandeniui puodų pasidirbti nemoka ir neša jį pasėmę didžiuliais susuktai lapais.

Labiausiai nuostabu, kad ši tautelė visiškai neturi savo kalbos. Tarp savęs susižino primityviškais garsais, kaip beždžionės. Šios tautelės vaikas, patekęs į europiečių tarpą, per du metus negalėjo net išmokyti pakartoti tų žodžių, kuriais jį buvo kreipiamasi. Manoma, kad šios tautelės kalbos trūkumas galima paaiškinti ne tik žemu proto lygiu, bet ir kai kuriomis organizmo kliūtimis. Tai patvirtinta ir tas, kad šių indėnų negalima išmokyti kai kurių paprastų rankų veiksmų, taip pat labai nevykusiai atlieka tuos judesius, prie kurių jų kūnas nėra pratęs.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XII metal

Kaunas, 1930 — VYTAUTO DIDŽIOJO — m. gegužės m. 28 d.

Nr. 22 (574)

VALSTYBĖS KULTŪRA IR ŪKIS.

Valstybei sudaryti reikalinga: teritorija (žemės plotas), žmonės ir valdžia. Pirmas ir svarbiausias valdžios rūpestis — palaikyti valstybėje tvarką nustatytais įstatymais, kad žmonės galėtų ramiai gyventi ir dirbti. Norint palaikyti tą tvarką valstybės viduj, sudrausti blogos valios žmones ir apsiginti nuo svetimų priešų, laikoma kariuomenė ir policija. Be šių trijų dalykų — teritorijos, žmonių ir valdžios — valstybei sudaryti ir jai šių dienų gyvenimo arenoj išsilaikyti reikalinga dar du svarbūs dalykai, būtent: tam tikras ūkio ir kultūros laipsnis. Juo tas ūkio ir kultūros laipsnis bus aukštesnis, juo valstybė bus stipresnė, — juo žmonių kova dėl

būvio bus lengvesnė. Jeigu mes nuo kitų valstybių kultūros atžvilgiu daug atsiliktume, visos mūsų apsigynimo jėgos būtų, palyginus su kitomis valstybėmis, silpnesnės, tuomet apsiginti nuo priešų jau nepajėgtume. Kovoje dėl būvio būtume silpni, mūsų būvis būtų sunkus — būtume vergais. Be to, kad valstybė būtų stipri, turi būti stiprus valstybės ūkis. Valstybės ūkį sudaro: žemės ūkis, prekyba ir pramonė (gamyba). Kol kas didžiausią mūsų valstybės ūkio šaką sudaro žemės ūkis. Šios didžiosios valstybės ūkio šakos kėlimu valdžia rūpinasi nuo valstybės įsikūrimo. Neįmanomas žemės ūkio kėlimas be prekybos, todėl ir prekybos tobulinimu rū-

Parodomieji ir pratinamieji žemės kasimo ir įtvirtinimo darbai mūsų kariuomenėj.

pintasi ir dabar rūpinamasi. Tik viena mūsų valstybės ūkio šaka — pramonė — buvo lyg pamiršta, buvo ja mažiau rūpinamasi. Tiesa, per žemės ūkio parodas toms įmonėms, kurios savo gaminių kokybe pasirodė naudingos kraštui, buvo duodami pagyrimo lapai ir aukso medaliai. Bet pramonei plėstis to dar maža. Tik tada gali plėstis pramonė, gali augti gamyba, kada tų gaminių pareikalavimas vis didėja. Dabartinė valdžia, itin smarkiai besirūpindama valstybės ūkio kėlimu, nepamiršta ir tos, galima pasakyti, sunkiai gimusios ir sunkiai beaugančios valstybės ūkio šakos — pramonės. 1929 metų pabaigoj valdžios ir kai kurių kitų asmenų rūpesčiu buvo sudarytas tam tikras komitetas, kuris, bendradarbiaudamas su prekybos ir pramonės rūmais, rūpintųsi Lietuvos pramonės kėlimu. Kadangi pramonės arba gamybos plėtimasis daugiausia pareina nuo didėjančio tų gaminių pareikalavimo, todėl ir šis komitetas pirmiausia ėmėsi darbo, kad padėtų pramonininkams (gamintojams) užkariauti rinką jų gaminiams. Šis komitetas organizavo ir paskelbė savos pramonės propagandos (pasiūlymo gaminių, supažindinimo su gamyba ir tos gamybos naudingumu kraštui) mėnesį nuo š. m. balandžio 15 d. iki gegužės 15 d., kad per laikraščius, plakatus, paskaitas būtų visuomenė plačiau supažindinta su savo krašto pramone ir tos pramonės naudingumu kraštui, kad visuomenė remtų savo krašto pramonę, pirkdama ne užsienio, bet savo krašto gaminius. Savo krašto pramonės propagandos mėnuo labai gyvai praėjo. Ypatingai skaitanti laikraščius didesnioji visuomenės dalis turėjo progos susipažinti su savo krašto pramone. Tas savos pramonės propagandos mėnuo, be abejo, daug naudos atneš valstybės ūkiui ir kiekvienam jos piliečiui.

Mes, kariai, esame pasiruošę, reikalui esant, ginti valstybę nuo priešų ir toj lemiamoj kovoje dėl būvio nebijome pavojų nei sveikatai, nei gyvybei. Karių, tos stipriausios tautos dalies, pareigos yra didelės. Todėl privalome ne tik ginklu rankoje ginti šalies laisvę, bet dirbti savo tautos labui visada ir visais būdais. Atsidėję turime prisidėti prie to, ką valdžia tautos labui nori įgyvendinti, kam ji pritaria. Manau, kad kareiviai per šį savo krašto pramonės propagandos mėnesį iš laikraščių ir tuo reikalu suruoštų paskaitų jau yra supažindinti su savo krašto pramone ir jos naudingumu kraštui. Nors jau propagandos mėnuo ir praėjo, bet šiuo savo rašinėliu noriu dar priminti, kad mums, ypatingai kariams, negalėjo praskambėti pro ausis toki svarbūs mūsų krašto reikalai. Todėl kas dar nesuprato savo krašto pramonės naudingumo, privalo susipažinti ir suprasti. Tam reikalui būtų naudinga ekskursijomis aplankyti bent žymesnes įmones, kad kariai, būdami atostogose arba ir visai iš kariuomenės grįžę, galėtų supažindinti kitus, suteikti jiems žinių. Karys turi žinoti, kad jis ne tik ginklu rankoje kovoja už savo krašto laisvę, bet ir sąžiningai dirbdamas, kultūrėdamas ir kultūrindamas kitus.

Kiek mūsų valstybė bus kultūringesnė ir ūkiškai stipresnė, tiek jai bus mažiau pavojų ir mažiau priešų.

Ats. v. p. A. Dovydaitis.

Lenkai žudo mūsų jaunimą.

Gegužės 18 d. Dmitraukos kaimo (prie pat Varėnos miestelio, okupuotoj srity) jaunimas, gavęs len-

kų leidimą, suruošė vakarėlį, kuriame dalyvavo apie 40 žmonių. Lenkų pasienio sargybos puskarininkio Vilkovskio į vakarėlį nepakvietė. Šis, būdamas karšto lenkiško kraujo, užsigavo ir naktį apie 23½ val., atvykęs su vienu lenkų kareiviu, pareikalavo tučtuojau išsiskirstyti. Kareivis vienam vakarėlio dalyviui J. Kurkučiui kirto šautuvo buožę. Kiti vyrai, tai pamatę, puolė prie kareivio ir išvedė jį lauk.

Netrukus lenkų puskarininkis atsivedė apie 25 kareivius ir pradėjo žiauriai mušti vakarėlio dalyvius. Pats puskarininkis perdūrė durklų Kurkučiui kaklą. Kiti vakarėlio dalyviai pradėjo bėgti, o lenkų kareiviai į juos šaudyti. Išsibėgiojus vyrams, lenkų kareiviai nežmoniškai pradėjo šautuvų buožėmis daužyti vakarėlio dalyves — merginas ir moteris. Apalpusį Kurkutį lenkų kareiviai išmetė iš buto į kiemą, kur minimas puskarininkis sužeistajam dar perdūrė nugarą. Lenkų kareiviai neprileido prie sužeistojo nei jo tėvo, nei moterų, kurios norėjo sužeistąjį perrišti, ir jas šautuvų buožėmis nuvaikė. Kurkučio brolių, kuris mėgino pro kaminą išlįsti ir ant stogo pasislėpti, pastebėję lenkų kareiviai dviem šūviais sužeidė į kojas. Po to, lenkų „didvyris“ puskarininkis Vilkovskis ėmė į vakarėlio būstą bombą, kuri išardė visą vidų. Toks lenkų barbariškas žygis tęsėsi iki 3 val. ryto. Iš viso lenkai paleido apie 100 šūvių; iš jų apie 15 perlėkė į mūsų pusę.

Gegužės 19 d. į Dmitraukos kaimą atvyko lenkų kapitonas Boncler, kuris įsakė suimti kai kuriuos kaimo gyventojus, net ir sužeistuosius. J. Kurkutis, lenkų vežamas, pakely mirė.

Bet šito lenkams dar neužteko. Dabar pradėjo griežtą kvotą ir ja nori suprovokuoti vietos jaunimą, jiems suversti visą kaltę ir tuo paslėpti žiaurų lenkų kareivių pasielgimą. Lenkų kareiviai prikalbinėjami kvotos metu melagingai sakyti, jog lietuvių jaunimas į juos šovęs, o be to, norėjęs suvilioti juos į vakarėlį, nuginkluoti ir išduoti lietuviams.

Dėl šių įvykių Lietuvos užsienių reikalų ministeris dr. Zaunius pasiuntė Tautų Sąjungos generaliniam sekretoriui Drummondui telegramą, kurioj atpasakotas įvykis ir nurodomi pavojai. Prašoma apie tai pranešti Tautų Sąjungos tarybos pirmininkui ir padaryti dėl šio įvykio žygių.

Tarp kitko tenka pabrėžti, kad tai nebe pirmas toks lenkų žiaurumas. Jie tokiais darbais yra pasižymėję ne tik paskutiniu metu kovoje su pavergtais lietuviais, gudais, ukrainiečiais ir vokiečiais. Jų žiaurumas gerai pažįsta ir dar prisimena mūsų seneliai per 1863 m. lenkmetį ir dar tebekalbama apie anksčiau buvusius jų sukilimus. Jau ir tuomet jie pasižymėdavo barbariškais savo žudymais ir plėšimais nekaltų žmonių. Žmonės laukti laukdavo ateinant kitos kariuomenės, kad tik išvaduotų iš lenkų. Tas pats kartoja ir dabar. Ir dabar lenkų pavergtos tautos žiūri vienos į Lietuvą, kitos į Rusiją, o trečios į Vokietiją, kad iš ten ateitų joms pagalba. Lenkai, turėdami savo sulipdytoji valstybė pusę gyventojų ne lenkų, smurtu užgrobtų, barbariškais žudymais ir priespauda nori juos sulenkinti ir išauklėti savo ištikimais piliečiais. Bet ne! Tokios priemonės tik pagreitinti gali sulipdytos valstybės subyrėjimą. Kuo didesnis smurtas, tuo ir didesnė atspara tarp pavergtųjų atsiranda.

Gegužės 23 d. Kaune įvyko didelė protesto demonstracija prieš minėtą lenkų žiaurumą. *Btk.*

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto jaunystė.

Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas, Trakų kunigaikščio Kęstučio ir Birutės sūnus, gimė Senuose Trakuose 1350 metais.

Žinių apie Vytauto gimimą ir jo tėvus randame Lietuvos metraštyje, rusų kalba surašytame Smolensko mieste.

Tame metraštyje štai kas pasakytą:

„Kęstučiui viešpataujant Trakuose ir Žemaičiuose, teko išgirsti žmones pasakojant apie Palangos vieną mergaitę, vardu Birute. Ta mergaitė pagonių papročiu buvo padariusi skaistybės pažadą ir buvo žmonių gerbiama lyg pati dievaitė.

Ir pats kunigaikštis Kęstutis nuvyko ten, ir ji labai jam patiko, nes pasirodė iš tikro labai graži ir išmintinga.

Ir prašė, kad būtų jo žmona. Bet ji nenorėjo su tuo sutikti ir jam griežtai atsakė: „Esu dievams savo skaistybę pažadėjusi visam amžiui!..“ Ir Kunigaikštis Kęstutis paėmė ją iš tos vietos prievarta ir garbingai nugabeno į savo sostinę Trakus. Ir sukvietęs savo brolius, iškėlė dideles vestuves ir paėmė mergaitę sau už žmoną... Ir pavažiavus nuo Trakų vieną mylią, jam patiko viena labai graži vieta tarp ežerų. Ir jis ten apsigyveno ir įkūrė miestą, pavadinęs Naujais Trakais. Ir perkėlė į šiuos Naujuosius Trakus savo sostinę iš Senųjų Trakų. O jo sūnus Vytautas yra gimęs dar Senuose Trakuose. Ir toje pat vietoje, kur yra Vytautas gimęs, jis pats po savo tėvo mirties pastatė bažnyčią, vardu Šv. Marijos Palaiminimo, ir atgabeno čion vienuolius.”

Vytauto tėvas Kęstutis buvo karštas savo tėvynės mylėtojas, mėgo senovės lietuvių papročius ir lietuvišką kalbą. Jis neieškojo sau turtingos ir aukštos kilmės žmonos svetimose šalyse, bet paėmė sau gražią ir lietuviškos širdies vaidilutę Birutę. Ji buvo gryną lietuvaitę ir visų lietuvių atminty pasiliko. Apie ją mūsų jaunimas dainas dainuoja.

Vytautas gimė tuomet, kai jo tėvas Kęstutis grūmėsi su lenkais 1350 m. Sandomyriaus laukuose. Jis augo beveik vienos motinos globoje, nes Kęstutis, galima sakyti, visą amžių karo žygiuose praleido ir labai retai namie tebdavo.

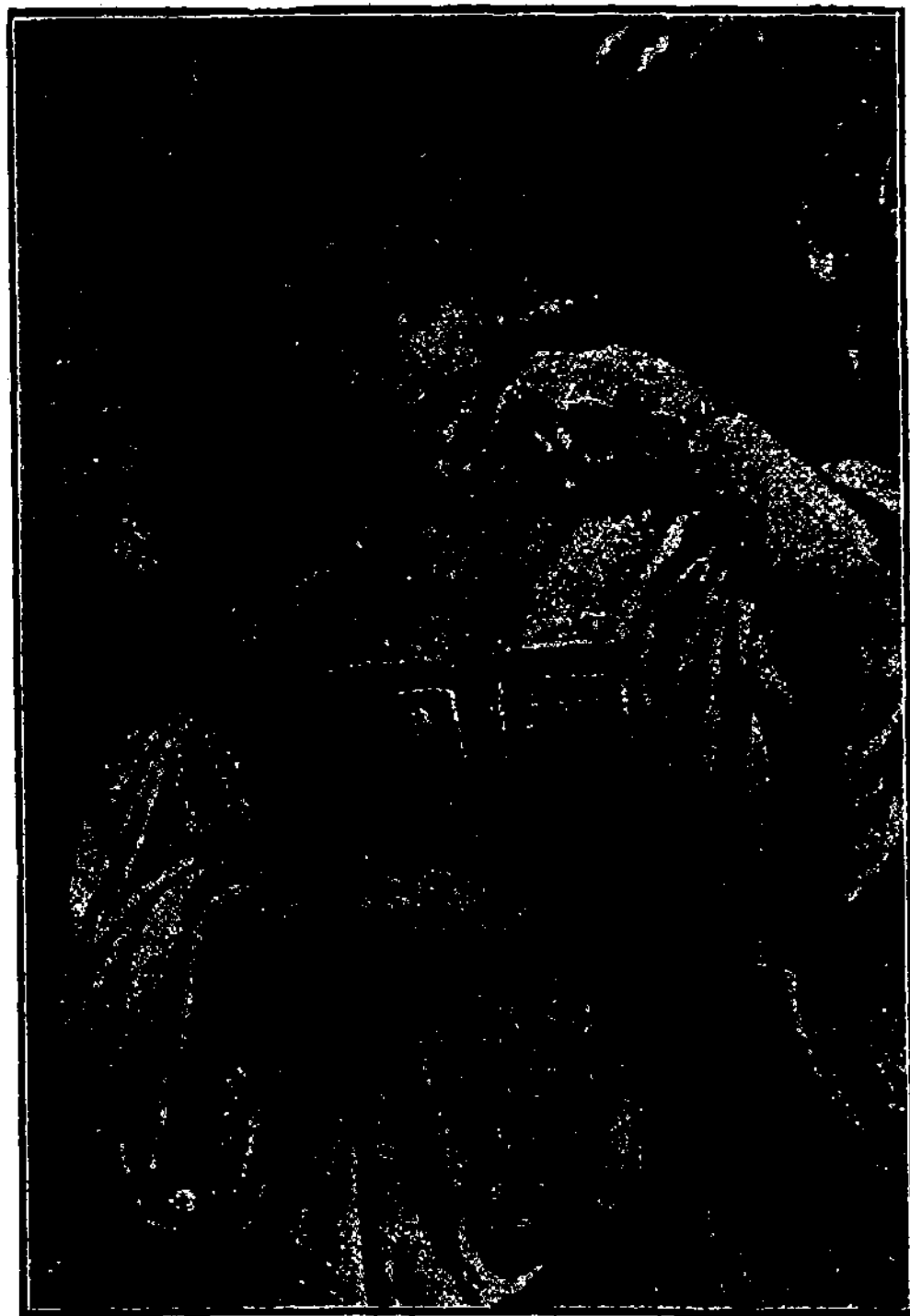
Kunigaikštienė Birutė, pati viena pasilikusi, praleisdavo laiką rūpesčiuose apie tėvynę, ir savo Vytautukui daug pasakojo apie Lietuvos didvyrius — Mindaugą, Vytenį, Gediminą ir kitus. Vytautui iš pat mažens įkvėpė negęstančią tėvynės meilę. Tokius tėvus turėdamas Vytautas išaugo geras lietuvis. Kadangi jo tėvai dar nebuvo krikščionys, tai ir Vytautas, jaunas būdamas, laikėsi tėvelių papročių.

Iš Vytauto raštų ir daugelio kalbų mokėjimo matyti, kad jo mokytojai ir auklėtojai buvo geriausi, kuriuos tik galėta rasti Kęstučio dvare.

Jaunatvėje Vytautas labai draugavosi su Algirdo sūnumi Jogaila. Juodu susitikdavo giriose tarp Vilniaus ir Trakų medžioklėse. Tėvas Kęstutis paūgėjęs Vytautuką imdavo su savimi karo laukan ir pratino jį prie karo. Vos turėdamas 13 metų Vytautas su savo tėvu 1363 metais jau traukia prieš kryžiuočius.

Nuo to laiko jau beveik nė vienas žygis prieš ordeną be jo nebuvo daromas. Dvidešimt metų sulaukęs Vytautas pasižymėjo savo narsumu ir gabumais

ties Rudava, o 1377 metais buvo tėvo pasiūstas, kad sutrukdytų kryžiuočių grįžimą į Prūsus. Vytautas pavyzdinai atliko uždavinį. Sunaikino visus maito sandėlius, ordeno atsargai paliktus pakėlyje ligi Įsrutės (Insterburgo). 1372 m. jis dalyvavo žygy prieš Maskvą, o nuo 1370 m. ligi 1377 m. kelis kartus kovėsi su kryžiuočiais.

Vaidilutė Birutė — vėliau Vytauto Didžiojo motina.

Kruvinuose mūšiuose stiprėjo jo dvasia ir būdas, lavinosi protas, matė pavyzdį, kaip pridera lietuviui savo tautos laisvę ir garbę ginti.

Senis Kęstutis ramiai žiūrėjo į ateitį, nes žinojo, jog užsiaugins tinkamą įpėdinį, kuris mokės saugoti ir garbingais takais vesti tautą į laimingesnę ateitį.

Dvidešimt dvejų metų Vytautui tėvas pavedė Gardino kraštą, o ateityje rengėsi ir visą savo valdžią palikti, bet likimas prirengė jam kitokią dalį.

Algirdas mirdamas pavedė Vilniaus sostą ne Kęstučiui, bet savo sūnui Jogailai, kurs neturėjo savo tėvo gabumų. Kęstučiui nenoromis teko imti aukščiausiąją Lietuvos valdžią į savo rankas, tas, žinoma, nepatiko Jogailai. Tarp Jogailos ir Kęstučio kilo kova. 1380 m. Jogaila apgaulingu būdu paėmė nelaisvėn senį Kęstutį ir Vytautą su žmona. Kęstutis buvo padėtas Krėvos pilies kalėjime, kur 1382 m. buvo nužudytas, o Vytautas kalinamas Vilniuj, iš kur jam tačiau pavyko pabėgti. 1382 metai Vytauto gyvenime turi didžiausios reikšmės, nes tik po savo tėvo mirties Vytautas pasirodo, kuo jis iš tikrųjų buvo. Nuo čia prasideda Vytauto politinis darbas, kur jis parodė nepaprasto sumanumo.

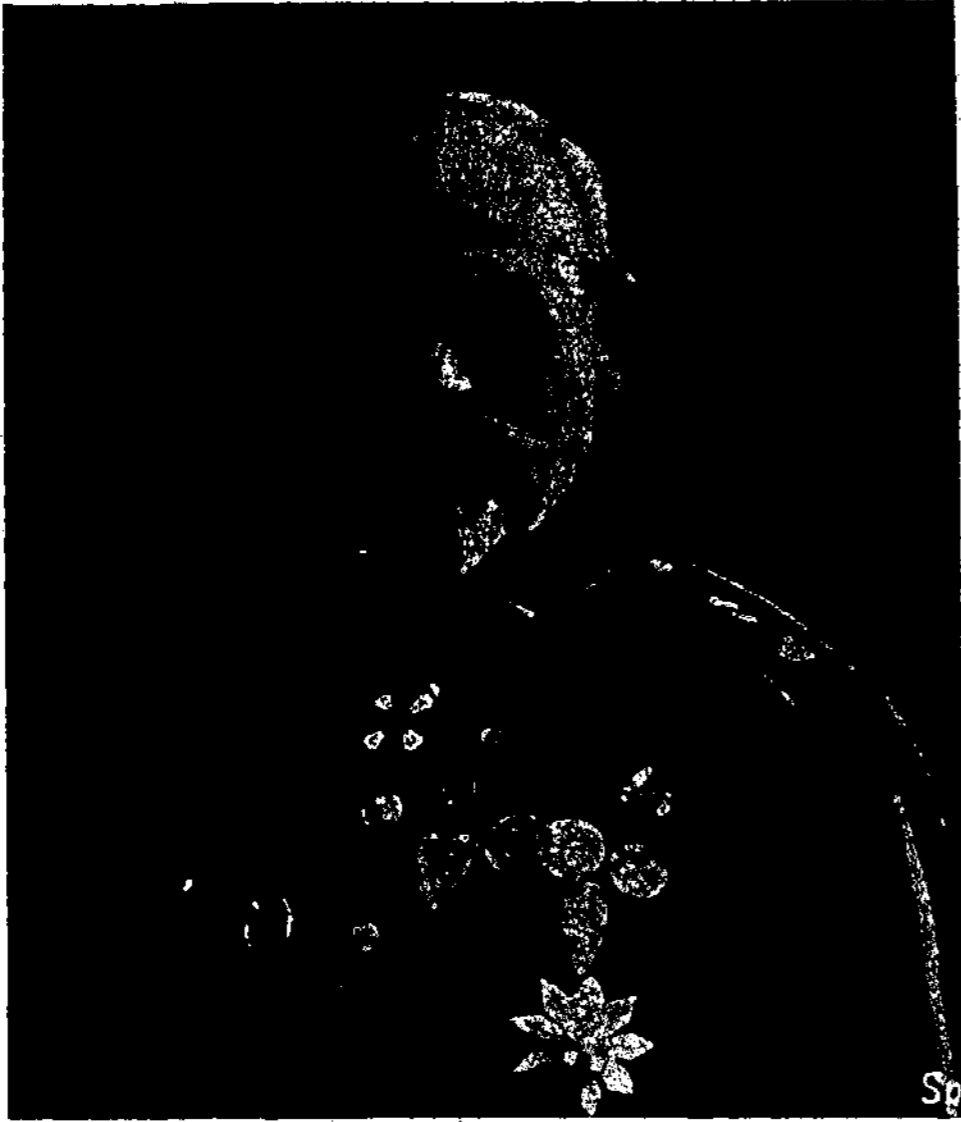
Kun. J. Vaišnoras.

Gen. ltn. Jono Bulotos sukaktis.

Nesenai šiam garbingam seneliui — aušrininkui — suėjo 75 metai amžiaus. Šią jo sukaktį kukliai paminėjo mūsų spauda ir jam pagerbti gegužės 24 d. šaulių sąjungos salėj Lietuvos atgimimo draugijos nariai ir jo artimesni draugai suruošė arbatėlę.

Gen. ltn. Bulota brangus mums ne tik kaip karys, bet daugiau kaipo mūsų tautos atgijimo veteranas aušrininkas ir varpininkas.

Jau savo jaunatvėj, kada tuo metu vos keletas idealistų stojo į darbą tautą iš miego kelti, kada rusų caro persekiojama ir slopinama lietuvių tauta, rodos, buvo pasmerkta mirti, gen. ltn. Bulota stojo į tautos darbą ir kartu dirbo su garbingos atminties pirmaisiais aušrininkais: Arminu - Trupinėliu, Petru Kriaučiūnu, Adomaičiu - Šernu, Mačiu - Kėkštu ir kitais. Kai „Aušra“ užgeso, gen. ltn. tapo veikliausiu „Varpo“ redakcijos nariu ir dirbo drauge su tuo pat Adomaičiu - Šernu ir dr. Petru Matulaičiu, dr. Kauku, Jonu Kriaučiūnu ir kitais.

Gen. ltn. J. Bulota.

Baigęs Petrapilio mediko - chirurginėje akademijoje veterinarijos gydytojo mokslus, nesimetė ieškoti svetur aukso kalnų, kaip daugelis mūsų inteligentų padarydavo, bet grįžo į savo kankinamą ir tamsią tėvynę, kad joj, tarp savųjų, galėtų dirbti ir padėti tam mažam veikėjų būreliui kelti tautą iš skurdo ir tamsos. Pirmos dienos buvo gana skurdžios. Valdžia, kaipo katalikui, nenorėjo duoti vietos, o tamsioj visuomenėj verstis savo amatu buvo visai nepelninga. Tik vėliau, Vilkaviškyje, pastebėjusi jo gabumus savo specialybės srity, pasienio brigados vadovybė priėmė jį tarnybon laisvai samdomu, o pasikui ir etatiniu gydytoju.

Dėvėdamas ir rusų caro karininko uniformą nesiliovė dirbęs lietuvių atgijimo darbo. Skleidė tautišką susipratimą tarp kaimiečių ir sulenkėjusių dvarų tarnautojų, ir dažnai su dr. Matulaičiu važinėdavo „Varpo“ reikalais į Tilžę. Iš ten slapta per sieną parsigabendavo draudžiamos lietuvių literatūros —

laikraščių ir maldaknygių, ir platindavo lietuvių tarpe. Mat, jo, kaipo kario, nekratydavo. Bet neilgai dirbo tarp savųjų. Rusų valdžia, pastebėjusi jo neištikimybę, perkėlė jį į tolimą Besarabiją.

Ten jis ilgai nerimo ir pradėjo rūpintis, kad jį perkeltų nors arčiau Lietuvos. Pagaliau po 3 m. perkėlė į Estiją, kur ir pragyveno ilgą laiką iki grįžimo į Lietuvą. Grįžęs į nepriklausomą Lietuvą, nors jau buvo senelis, bet nesilsi. Aktingai stojo į tautinį darbą. Visur jį pamatysi dirbant ir besirūpinant: ir šaulių eilėse, ir Klaipėdą vaduojant, ir Lietuvos atgimimo draugijoje, ir sporto srity, ir kitose organizacijose. Visur jis judrus ir gyvas. Todėl ir mylimas yra visų lietuviškų sluoksnių. Jis yra ir Lietuvos atgimimo draugijos garbės pirmininkas, ir Lietuvos kariuomenės savanorių sąjungos garbės narys ir t. t.

Nors ir trumpai susipažinę su gen. ltn. Bulotos visuomeniniu darbu, mums, kaipo kariams, pravartu pažvelgti ir į jo karo tarnybą, nes jis dar tebestovi mūsų eilėse.

Gen. ltn. Bulota 1886 m. stojo (iš pradžių laisvai samdomu) į pasienio sargybos Virbalio brigadą. Vėliau buvo perkeltas į Lomžos brigadą ir į Besarabiją veterinarijos gydytoju. 1896 m. buvo perkeltas vet. gyd. į Revelio pasienio brigadą. 1897 m. įgijo karininko laipsnį su vyresniškumu nuo 1892 m. 1913 m. buvo paleistas iš karo tarnybos dėl senyvo amžiaus. 1915 m. vėl stojo į karo tarnybą ir buvo paskirtas vyr. vet. gydytojumi prie Imperatoriaus Petro Didžiojo jūrų tvirtovės etapo veterinarijos ligoninės. 1917 m. buvo perkeltas į 36 artilerijos brigadą vyr. vet. gydytojumi.

Prie progos tenka pabrėžti, kad gen. Bulota, nors ir svetur gyvendamas, stengėsi kuop arčiausia būti su lietuviais ir jiems visur padėti.

1919 m. grįžęs į Lietuvą stojo savanoriu į mūsų kariuomenę ir tų pat metų liepos 1 d. buvo paskirtas veterinarijos dalies viršininku. 1924 m. buvo paskirtas ypatingų reikalų karininku prie intendantūros. 1926 m. liepos 24 d. išėjo atsargon. 1917 m. vėl grįžo kariuomenėn ir nuo birželio 15 d. paskirtas ypatingiems reikalams karininku prie krašto apsaugos ministerio.

Rusų ordenais yra apdovanotas: šv. Stanislovo 3 ir 2 laipsnio ir šv. Onos 3 ir 2 laip. Lietuvos ordenais ir medaliais: D. L. K. Gedimino 2 laipsnio ordenu, kariuomenės kūrėjų - savanorių medaliu, Klaipėdos vadavimo ženklu ir Lietuvos nepriklausomybės medaliu. Latvijos medaliais: aizsargų (šaulių) ir nepriklausomybės.

Gen. ltn. Bulota yra marijampolietis. Gimęs 1855 m. Jovaravos val. Klevėnės kaime. Gimnaziją baigė Marijampolėj.

Šis garbingas senelis ir mums jauniems yra gražus pavyzdys, kad tas, kuris mėgsta darbą ir jį dirba su pamėgimu ir atsidėjimu, niekad nenuilsta ir visad pasilieka gyvas ir judrus, nors jo galvą ir puoštų žilas plaukas, o veidą vagotų senatvės pažymiai.

Gerbiamajam Jubiliatui linkime dar laimingų metų gyventi ir dirbti tautos labui.

St. Butkus.

Jurgis kariuomenėje.

(K. Jurašūno radio vaizdas, suvaidinto šaulių teatro kariuomenei, trumpas atpasakojimas).

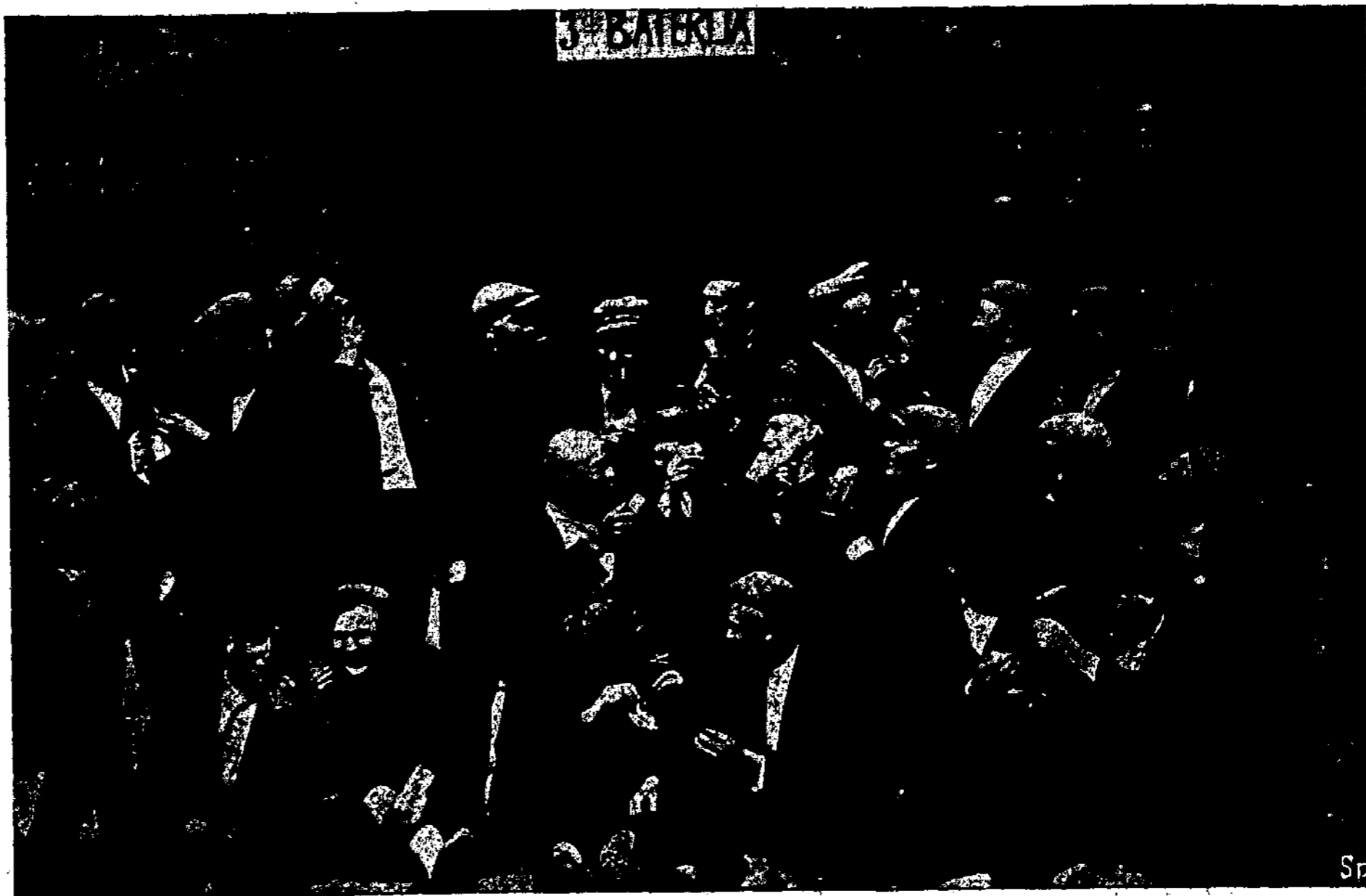
I.

Šauni kaimo bernų daina aidi per laukus: — „Ei lilia liulia, ei lilia lialia, — ar įsileidus kitą turėjai?...” Linksma ir gera jiems. Jauni ir tvirti, kaip ažuolai, kodėl jiems nepasilinksminti, nepadainuoti... Tik vienas Jurgis Kalnelis nelinksmas... Jį, mat, šaukia kariuomenėn, o ten ne juokai...

Dievas žino, kas gali atsitikti? O be to, jo mylimoji Pypkiaus Ona sakė, kad, jeigu Jurgis išeis kariuomenėn, tai ji mirs... Bernai pradeda šiurkščiai juokauti ir tyčiotis iš Jurgio... Jį užstoja tik vienas Simas Žvyras. Jurgis sužavėtas Simo širdingumu nedrąsiai prisipažįsta: — „Aš noriu būti toks, kaip tu, Simai.” Tačiau Simas jam atkerta: „E, tai

Taip atrodo naujokai, kurie pateko artilerijon

Šulco foto

Žinok pasauli!

*Verkia lietuvio sužeista širdis.
Verkia, kad Vilniaus neteko
Žinok, pasauli, kad ji nenurims
Ir narsiai kovos ligi galo.*

*Lietuvio dvasia yra galinga,
Vaitodama rankų nenuleis.
Reikalui esant mokės kelti ginklą
Ir priešui smūgi baisy suteiks.*

*Jau greitai ateis engėjams galas
Ir mūsų broliai laisvę pajus.
Klausyk, jau šaukia kovon trimitas
Narsuolių krūtinės kraujais paplus.*

*Daugelis žus gal mūsų laukuose.
Į žygį palaimins sena močiutė,
Paukščiai jiems giesmės čiulbės miškuose
Rūtas jiems sodins jauna sesutė.*

*Žinok, pasauli! Mirtis nebaisi,
Kai už teisybę reikia kovot.
Tam mirties šmėkla yra klaiki,
Kas užgrobimais nori pralobt.*

Audrų Duktė.

Kariuomenės sporto draugija.

Gegužės mėn. 22 d. Vytauto Didžiojo karininkų kursuose įvyko centro valdybos posėdis. Dalyvavo draugijos pirm. inž. pulk. Dirmantas, pulk. Stencilis, gyd. mjr. Jurgelionis, mjr. Ardickas, kpt. Paura ir kviesti kariuomenės dalių atstovai.

Svarstyta ir galutinai nustatyta kariuomenės sporto šventės programa. Šių metų programoje numatoma privalomas visoms dalims dalyvavimas 7 klm. žygyje ir 5 klm. patrulyje.

Didesniam kariuomenės sporto populiarinimui ir su civilėmis komandomis ir klubais lenktyniavimui prie centro valdybos įsteigta lengvos atletikos, vandens sporto ir teniso sekcijos, kurių sudėtis tokia:

Lengvosios atletikos: kpt. Požela, kpt. Kaladė, vyr. ltn. Slyvauskas.

Teniso: kpt. Batyrius, vyr. ltn. Ščepavičius ir ltn. Petrauskas.

Vandens sporto: pulk. Vintartas, kpt. Batyrius, instr. Jungmeisteris.

Kariuomenės sporto draugijos centro valdybos žiniomis įvairiuose civiliuose Kauno ir provincijos sporto klubuose dalyvauja kariai sportininkai. Karių bendravimas su privačiais sporto klubais nėra draudžiamas, bet centro valdyba išreiškė pageidavimą, kad, rungiantis kariuomenės sporto draugijos vienai iš sekcijos komandų su civiliais sporto klū-

tavo maži norai, Jurgi! Reikia būti už kitus gudresniam, reikia skaityti geras knygas...”

— Tai kad aš tik iš maldaknygės tegaliu paskaityti! — skundžiasi Jurgis.

— Na, kariuomenėje tave visko išmokys: ir skaityti, ir rašyti, ir dar daug visokių dalykų... Šaudyti išmokys, tai tu, grįžęs iš kariuomenės, galėsi savo Onai kiškių primedžioti...

Jurgis pralinksmeja:

— Che, che — tai nei šio, nei to būtų... Ir bernų paragintas užtraukęs savo mėgiamą dainelę: „Šalta rasa, o aš basa, nušalau kojeles... Šalta rasa, o aš basa, nušalau kojeles...” — nužygiuoja miestelin naujokų ėmimo komisijon.

II.

— Na, šiandien matysime gražaus jaunimo! — kaldamas ant priekalo raudoną geležį sako kalvis savo padėjėjui, sukančiam dumtuves.

— Bus visokių! — atsako padėjėjas. Kalvė, mat, buvo prie pat miestelio, kurin šiandien suplauks kelių valsčių jaunimas naujokų ėmimo komisijon. Iš tolo pasigirsta mūsų Jurgio daina:

— Šalta rasa, o aš basa, nušalau kojeles... — Greitu laiku miestelis pavirsta užiančiu bičių aviliu... Juokai, dainos, armonikos garsai... Triukšmas, kaip metinio turgaus dieną. Todėl nenuostabu, kad tokioj kamšaty Jurgį ištinca mažas nemalonus: automobilis suvažinėja jo klumpę. Vargšas buvo benusimenas, bet čia pat susitinka Simą. Jurgis tuoj puola prie jo ir daugiau neatsilieka nuo Simo. Naujokų ėmimo kambary jam tenka išgirsti ir pamatyti daug įdomių dalykų...

— Skaityt, kas ten parašyta! — liepia jam komisijos gydytojas.

— Kad aš tik iš maldaknygės! — kukliai atsako Jurgis.

— Vis vien! Žiūrėk, ką ten matai! — Ir Jurgis išpūtęs akis pradeda skaityti:

— A... B... C... Kriukis!

— Priimtas! — sako gydytojas.

— Gal aš, ponuli, galėčiau gauti ir batus... Klumpę tamabilius suvažinėjo! — dar pamėgina prašyti Jurgis, bet Simas jį išsiveda ir paaikšinęs, kad tik kito mėnesio 1 dieną jiems reiks stoti, išsiveda iš naujokų ėmimo k-jos.

III.

Priimtas kariuomenėn Jurgis Kalnelis su savo draugu Simu Žvyru atvyksta etapo skirstymo punktan. Jurgis labai bijo patekti į artileriją, mat, gali „apglušyti”.

— Nugi, ausis vata užsikimšk, tai ir „neapglušys”... — bando pajuokauti Simas. Bet Jurgis pasirodo jau turi nemažą supratimą apie karo tarnybą:

— O komandą nosimi išgirsi? — atkerta jis Simui.

— Na, nebijok: ir komandą girdėsi ir „neapglušys”... Jaknas kiek tai gali pakratyti!

— Ką jaknas! Visai gali užkratyti. Pasakojo Raižys! Kaip užkinkys, girdi, šešetą, kaip prispaus pentiniais ir, apsaugok Kristau, užpakaly sėdėt tenka... Kaulai gali išbyrėti.

— Bet užtat artilerija kiek baimės priešui įvaro! — ginčijas Simas. Jurgis vis tiek nenusileidžia:

— Gerai, gerai, bet tegul tik vieną kitą kumelką pašauņa arba pasibaidžius pabėga... Ir palik armotas... Pats nepaveši, o be armotų grįžti sarmata.

bais, visi kariai sportininkai dalyvautų kariuomenės sporto draugijos komandose.

Šios ar panašios sekcijos reikėtų prie kariuomenės sporto draugijos skyrių įsteigti ir kitose įgulse, iš kur galima būtų sudaryti vieną stiprią reprezentacinę kariuomenės komandą.

Šiuo reikalu reikėtų plačiai išsitarian.

Majoras Ardickas.

Vytauto Did. paveikslą neš aplink Lietuvą.

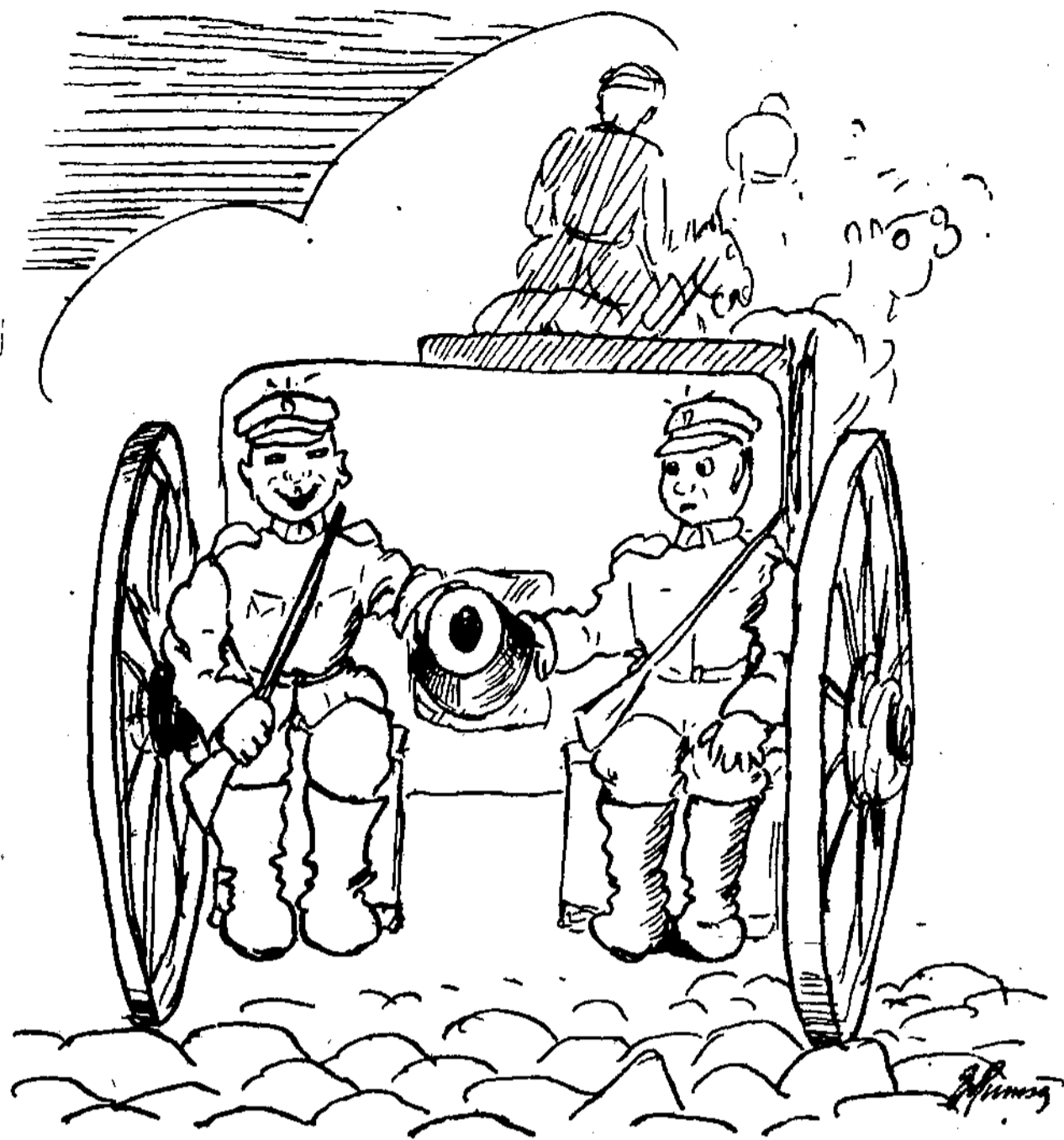
Šiais Vytauto Didžiojo jubiliejiniais metais įvairiais būdais stengiasi jį pagerbti ne tik Lietuva, bet ir užsieny gyvenantieji lietuviai. Amerikos lietuvių laikraščiai mirgėte mirga įvairiais aprašymais apie ruošiamus darbus Vytautui Didžiajam pagerbti. Tarp visų jau padarytų ir daromų žygių Vytautui paminėti tenka pabrėžti vieną originalų Lietuvos karžygio pagerbimą, kurį šią vasarą ruošia mūsų policija. Tam tikslui yra sudaryta policijos komisija, kuri rūpinasi tuo darbu.

Policija yra pasiryžusi apie Lietuvos sienas ir administracijos liniją estafetu apnešti Vytauto Didžiojo paveikslą arba medalį. Paveikslą arba medalį iš Kauno išneš raitos policijos rezervas ir pasieny arba prie administracijos linijos perduos pasienio policijai. Paskutinioji jį apneš pasieniu ir paliai administracijos liniją. Apnešus, paveikslas vėl bus per-

duodamas policijos rezervui, kuri neš atgal į Kauną. Estafetėje dalyvaus po 3 asmenis. Vienas jų vidury, kuris paveikslą arba medalį neša, turės per petį trišpalvę tautinę juostą ir bus ginkluotas revolveriu. Kiti du, einantieji iš šonų, taip pat per petį turės tautines juostas ir bus ginkluoti šautuvais. Tiedu, eidami greta nešamo paveikslo, neš dvi dideles knygas. Vienoje knygoje bus įrašomas tam tikro turinio raportas, kurį pasirašys kiekvieno rajono viršininkas, perleidęs per savo rajoną, o kitoje knygoje pasirašys visos organizacijos, sutinkančios atvaizdą arba medalį. Tuo būdu matyti, kad atvaizdo sutikime gausiai dalyvaus ir mūsų visuomenė, ir kur jis pasirodys, bus iškilmingai ir įspūdingai sutiktas.

Prie administracinės linijos estafetėje dalyvaus po 7 žmones. Vienas jų neš paveikslą arba medalį, du eis iš šonų, du žvalgai eis pirmyn ir du sudarys arjergardą. Didesniuose ar kuo nors su Vytautu Didžiuoju surištuose punktuose, sutinkant ir išlydint, bus daromas tam tikras ceremonialas. Paveikslas arba medalis kiekviename rajone bus policijos perimamas iš rankų į rankas. Jo apnešimas aplink Lietuvą yra taip išskaičiuotas, kad jis galėtų grįžti atgal Kauną į pačias Vytauto iškilmes — Vytauto vainikavimo sukaktuves (rugsėjo 8 d.). Bus išnešamas iš Kauno Žalgirio kautynių dieną — liepos 10 arba 15 d. (Kai galutinai bus nustatyta tikroji tų kautynių diena).

Ne! Aš į artileriją neisiu: sakysiu — negaliu ir gana!

Taip Jurgis įsivaizdavo tarnybą artilerijoje.

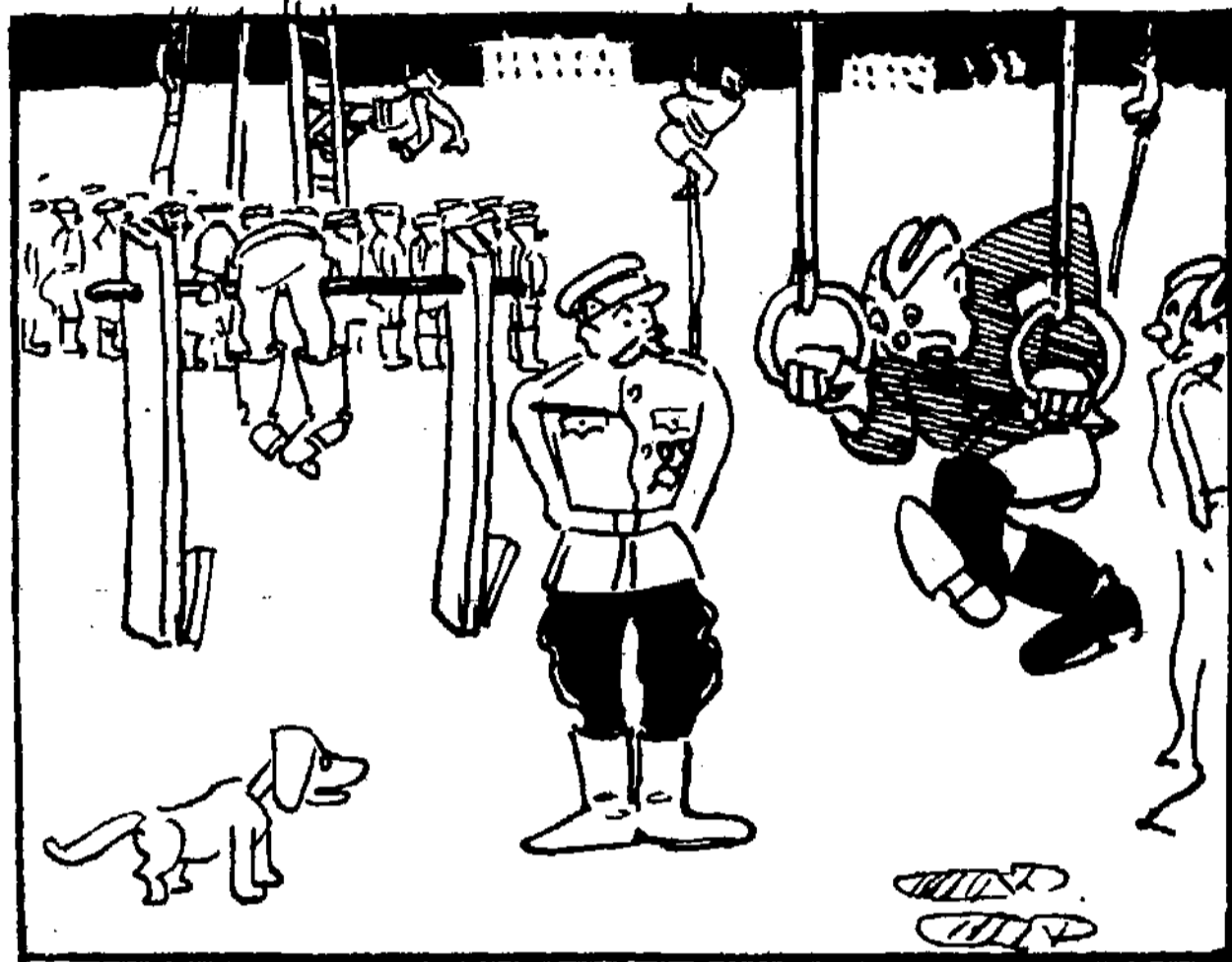
Tačiau Jurgis nė nepakliūva į artileriją. Kartu su Simu jie patenka į 2 pėst. D. L. K. Algirdo pulką Kaune.

IV.

Jurgiui kariuomenėje laikas bėgo, kaip Nemune vanduo. Jis nė nepajuto, kaip prabėgo trys mėnesiai... Bet vis dėlto pradžia buvusi nelengva:

— Bepigu tau, Simuti, — pasakoja jis savo draugui, — tu viską iš karto supratai, o aš po tru-

putį. Visko iškart į galvą negalėjau suimti. Būdavo sukomanduos „ramiai“, išsitempi, o čia prakaito lašas, kaip musė per veidą eina... Na, tai neišken-tes paimi ir nubrauki laisva ranka, o už tai, žiūrėk, kad suriks: — bėgte! Oo! Paskui tai aš sužino-ju, kas galima ir negalima. Dabar jau manęs nebe-prigausi. Žinai, vieną kartą po komandos „ramiai“ girdžiu koks šposininkas šaukia mane: — „Jurgi, Jurgi atsisuk!“ Aš atsisukau. O čia viršila, kad suriks: „Kas dairos?! 2 valandas po šautuvu!“ Na, bet dabar man tik juokai rikiuotė.

Kai kuriems labai sunkiai vyksta pradžioj.

Jurgis buvo pavyzdingas kareivis. Nors su tur-niku ir „kumele“ dar jis turėjo kiek vargo, bet jis tvirtai pasiryžo viską nugalėti ir jis ištesėjo savo pažadą. Greitu laiku kuopoje jis tapo visų mylimas ir pramoko ne tik laisvai skaityti, bet ir laiškus namiškiams pats rašydavo. Po kiek laiko Jurgis pats

Švedų kariuomenė.

Kariuomenės sudėtis.

Nors Švedų valstybė yra anapus Baltijos jūros, toli nuo mus, tačiau Pabaltijo valstybių ir Švedų reikalai gana dažnai būna artimi. Tuo atžvilgiu, manau, pravartu nors trumpai susipažinti su švedų kariuomene.

Švedų kariuomenės priešaky stovi pats karalius, kuriam priklauso karų reikalų ministeris.

Pati kariuomenė susideda iš (Švedijos teritorijos dydis — 450.000 kv. klm., gyventojų — 13 milijonų): 22 pėst. pulkų, 4 kaval. pulkų, 9 artil. pulkų (grupių), 3 inžinerijos batalionų, 1 teleg. bat., 4 gurguolės bat., 3 intendantūros ir aviacijos kuopų.

Pėstininkai dalomi į pulkus: 1. normalios sudėties, 2. sumažintos ir 3. padidintos. Normalus pulkas susideda: iš štabo, 2 batalionų po 4 kuopas (iš jų viena skiriama bomboms ir specialėms kovos priemonėms mėtyti). Tokių pulkų — 10.

Sumažintos sudėties pulkuose yra mažiau šaulių kuopų; kiekvieno pulko antrasis batalionas susideda iš 2 tankų kuopų.

Padidintas pulkas susideda: iš 3 bat. po 4 arba po 3 kuopas. Tokių pulkų yra 2.

Kavalerijos pulkas susideda: iš štabo, 3 kalavijininkų eskadronų ir 1 technikos eskad. Ketvirtajam pulke tik kalavijininkų esk.

Artilerija: 1. Lengvoji lauko — 4 pulkai ir 2 divizionai. 2. Vidutinė ir sunkioji — drauge 7 baterijos. 3. Sunkioji tvirtovės — 1 pulkas (3 bat. po 2 kuopas). 4. Zenitinė artilerija — 1 pulkas (4 baterijos ir prožektorijų dalis).

Inžinerija. Batalionas susideda iš štabo ir 5—6 kuopų.

Karo tarnybos prievolė.

Kiekvienas Švedijos pilietis yra laikomas karo tarnybos prievolėj nuo 20—42 metų amžiaus. Karo tarnyba daloma į tarnybą kariuomenės dalyse — ir tarnybą visuotinąjį šaukimą paskelbus. Tarnyba veikiančioj kariuomenėj skirstoma į dvi kategorijas: 1. nuo 20—30 metų amžiaus, 2. nuo 30—34 metų amžiaus; nuo 34—42 metų amžiaus įskaitomi į visuotinąjį šaukimą.

Tarnyba veikiančioj kariuomenėj.

Iš kasmetinio šaukiamųjų naujokų skaičiaus į kariuomenę priimama 23.283 žmonės, kurie praeina dalyse kariškąjį parengimą; likusieji įskaitomi į ka-

savęs nebegalėjo pažinti, stebėjosi, kaip jį pakeitė tarnyba kariuomenėje. Visa tai padarė nuolatiniai pasikalbėjimai su Simu, kuris kuopojė buvo visokių pramogų sumanytojas, Kauno pilies griūvėsių lankymas, gerų knygų ir laikraščių skaitymas, o taip pat ir linksmas muzikanto kampelis kareivinėse, kurio Jurgis niekad neužmirš. Karo muziejaus lan-

Jūra pavasarį ties Taurage

kymas paliko jame neišdildomo įspūdžio. Ten tarp žydinčių rožių krūmų kryžiai ir tylūs, susimąstę paninklai, ypatingai kuklus paminklas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės, o muziejaus viduj paveikslai ir kiti eksponatai, Jurgiui aiškiai kalbėjo apie garbingas kovas dėl mūsų Nepriklausomybės, apie karžygius, padėjusius galvas už mūsų laisvę. Jurgis pasiryžo būti vertas savo pirmtakūnų ir širdy prisiekė, jeigu tėvynė pašauks, ginti savo krašto laisvę, nei sveikatos, nei gyvybės nesigailėdamas... Tegul tik išmuša lemtoji valanda, tegul tik šaukdamas į kovą suskamba Laisvės Varpas...

valerijos atsargą ir taikos metu nepraeina kariškojo parengimo.

Tikrosios tarnybos laikas kariuomenės dalyse trunka: studentams — 260 dienų, valdininkams ir paaficiariams — 225 d., pėstininkų dalyse — 140 d., kavalerijos, artilerijos, inžinerijos 200 dienų.

Šaukimas į kariuomenę yra taip sutvarkytas, kad kiekvienu metų laiku kariuomenės eilėse yra naujokai, kurie atlieka savo būtinąją karo tarnybą. Rudenį paprastai šaukiami atsarginiai lavinimams, kurie trunka 25—35 dienas. Trumpas tarnybos laikas reikalauja laikyti kariuomenės dalyse didelį skaičių liktinių ir profesionalinių puskarininkų, kurie privalo ištarnauti po trejus metus ir daugiau. Skaičius liktinių pėstininkų kuopose esti ligi 40 žmonių ir eskadronuose ligi 65 žm.

Ginklavimas.

Dalyse yra vartojami Mauzero sistemos šautuvai ir karabinai; sunk. kulk. — Švarcloze, lengv. kulk. — Kolt - Brauning; visų šių ginklų tipų kalibras — 6,5 mm. Didesnių kalibrų (9 mm.) yra specialūs kulk. ir pistolietai tipai Brauningo sistemos.

Patrankos: lauko patrankos — 7,5 cm., lauko

V.

Slenka metai, skubinasi mėnesiai, lekia, užia praėtin dienos... Čia, žiūrėk, buvo ruduo... žiema... Žiūrėk, jau pavasaris... vasara ir vėl ruduo! Kaip sapnas prabėgo Jurgiui jo tarnybos kariuomenėje dienos ir štai jis su savo draugais, pavyzdinčiai baigę tarnybą, išlydimi namo į gimtuosius sodžius, pas pasiilgusius jų tėvus ir jaunas mergeles... Džiaugsmas kiekvienam kutena širdį, linkma jiems ir kartu liūdna. Taip norėtų greičiau pamatyti savo kaimą, savo artimuosius ir kartu taip gaila palikti kareivines, kurių kiekvienas kampelis toks pažįstamas, savas ir mielas. Gaila atiduoti kareivišką apdarą, šautuvą, su kuriuo taip susigyveno, kurį pamilo, kaip ištikimiausį savo draugą... Tačiau nieko nepadarysi! Kiekvienas išlydimas namo kareivis jaučiasi gerai paruoštu savo tėvynės gynėju ir užleidžia vietą kariuomenės atvykstantiems jaunesniems savo draugams.

Ir štai mes savo Jurgį matome gimtoje troboje, o kiek vėliau draugų tarpe pas savanorį Raižį. Visi stebisi ir negali pažinti Jurgio. Prieš tarnybą kariuomenėje jis buvo toks lepšiškas, nerangus, apsilėidęs, o dabar, nors tais pačiais drabužiais apsilėidęs, bet atrodo visai kitaip. Išmintingos jo akys, anksčiau tik iš paniurų sutikdavusios žmogų, dabar atvirai žiūri į kiekvieną su juo kalbantį. Anksčiau jis būdavo bernų nuolatinių pajuokų priežastimi, o dabar tie patys bernai domėdamiesi klauso jo pasakojimų. Jie dabar visi aiškiai mato, kad tarnyba kariuomenėje tai nėra kažkoks prievarta užkrautų pareigų atlikimas, bet tai yra tikra gyvenimo mokykla, ruošianti sąmoningus savo valstybės piliečius ir krašto gynėjus tikra to žodžio prasme.

Mums tenka išgirsti, kad Jurgis Kalnelis stos į Šaulių Sąjungą. Tolimesnius jo žygius ir nuotykius mes išgirsime per šaulių radio pusvalandžius.

Pr. Vieškūnas.

gaubicos — 10,5 cm., 10 cm. ir 12,0 cm., sunk. patrankos — 15,0 ir 2,10 cm.

Parengimas.

a) Karininkų parengimas trunka 3 metus: 10 mėnesių jis laikomas aspirantu, 10 mėn. kariuomenės dalyse ir 16 mėnesių karo mokykloj. Atsargos karininkai parengiami per 2 metus.

Fiziniam lavinimui išeiti yra centralinis institutas. Kasmet į jį yra siunčiamas tam tikras skaičius karininkų, kurie paskui išleidžiami kaip fizinio lavinimo instruktoriai dalyse. Darbas ir mokslas institute paskirstytas į tris kursus, kurių kiekvienas trunka po 7 mėnesius.

b) Puskarininkų parengimas. Vyr. puskar. laipsniui įgyti reikia baigti pusantrų metų kursą puskarininkų mokykloj. Į tą mokyklą siunčiami jaun. puskarininkiai, kurie yra praėję tam tikrą parengiamąjį kursą, ištarnavę kariuomenės dalyse 3 metus ir kurie 4—5 metų bėgyje buvo gerai atestuojami.

c) Jaunesnieji puskarininkiai komplektuojami iš tų kareivių tarpo, kurie pirmą žiemą praėjo naujoko mokyklą, antrą žiemą — grandinio mokyklą, o trečią žiemą ūkiškųjų puskarininkų mokyklą.

M.

Svarbus reikalas.

Nesenai vyr. št. spaudos ir švt. skyr. viršininko kabinete įvyko svarbus pasitarimas, kuriame dalyvavo prof. Tamošaitis, prof. Sezemanas, valst. gynėjas Byla, radiofono direkt. Sutkus, pulk. ltn. Šarauskas, dr. mjr. Jurgelionis ir instr. Mirskis.

Pasitarimo tikslas — šiandieninė fizinio auklėjimo būklė Lietuvoje. Iš pranešimų paaiškėjo, kad tik kr. ap. min. prie Vytauto Did. kar. kursų turi nuolatinį fizinio lavinimo centrą, kur kasmet baruošiami karininkai — fizinio lavinimo instruktoriai.

Šv. min. fizinio lavinimo reikalais jokio skyriaus neturi. Ta spragą kartkartėmis užkiša aukšt. ir pr. mokyklų direktoriai, organizuodami mokytojams atostogų metu trumpalaikius fizinio lavinimo kursus. Kitos ministerijos šiuo reikalu visai nesirūpina.

Ruošiami ligi šiol trumpalaikiai vienos ar kitos ministerijos kursai nėra pakaktini.

Fizinio auklėjimo mokytojai blogai aprūpinami, mokyklos neturi būtinų mankštos įrankių bei prietaisų. Tolydžio besiplėčias jaunimo tarpe sportas, be sistemingos kūno kultūros, neigiamai gali atsiliepti mūsų krašto sveikatingumo būviui.

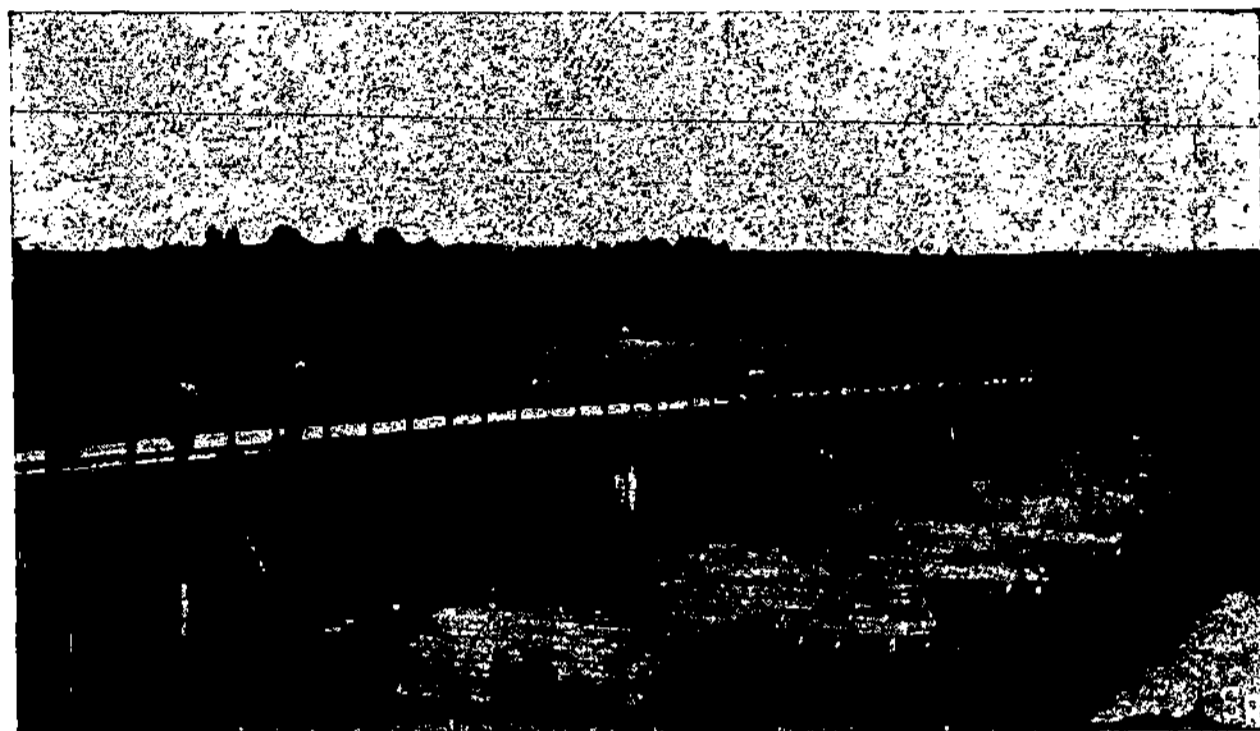
Iš čia išvados. Reikalingas planingas fizinio auklėjimo darbas ir viena centralizuojanti vadovybė. Taip pat reikalingi, nors centre, fizinio auklėjimo namai. Tuose namuose turi būti įrengta didelė kūno mankštai salė ir baseinas plaukioti.

Mūsų žmonėse pastebima sena yda — vandens baimė. Į tai reikia kreipti ypatingo dėmesio. Reikia skatinti mūsų vaikus, kad jie daugiau priprastų ir pamėgtų vandenį.

Kituose kraštuose, ypatingai mokytojų seminarijose, plaukiojimas yra privalomas dalykas. Kiekvienas didesnis miestas turi įrengtus plaukiojimo baseinus, kur mokiniai tam tikromis valandomis atlieka vandens sporto pamokas.

Jei mūsų miestuose būtų įrengti tokie fizinio

auklėjimo namai, moksleiviai reguliariškai galėtų būti mokomi plaukti ir galėtų plėsti vandens pamėgimą visame krašte. Gal tuomet geriau būtų sunaudoti mūsų ežerai ir upės.

Tiltas per Šventąją prie Slabados (Veprių vlsč.). Tiltas statytas vokiečių okupacijos metu.

Vytauto Did. metai turi paskatinti vykdyti šį svarbų darbą. Prof. Tamošaitis išsitarė, kad senai jau laikas įsteigti tokią draugiją, kuri galėtų remti fizinio auklėjimo mokslus ir idėją Lietuvoj.

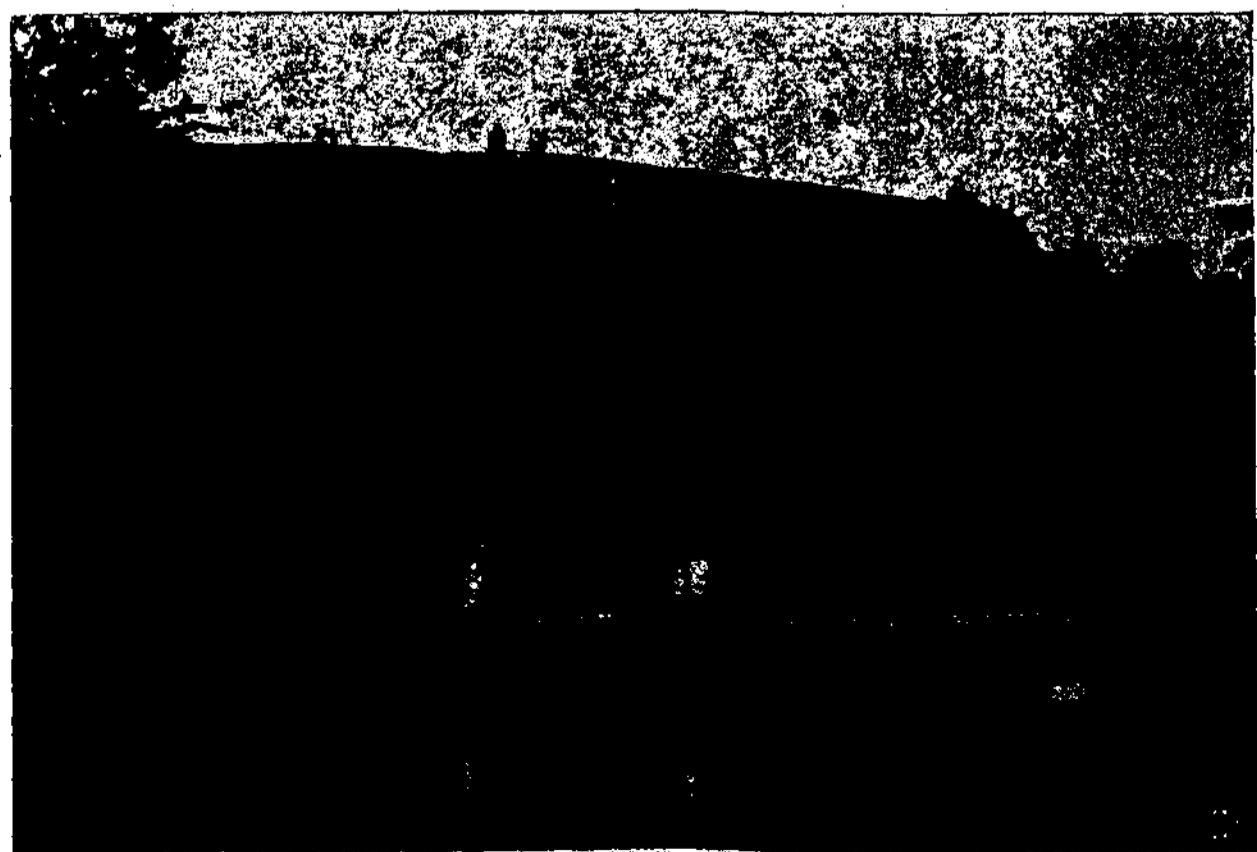
Visi dalyvavusieji pritarė iškeltoms mintims ir čia pat buvo išrinkta komisija iš valst. gynėjo p. Bylos, p. Sutkaus ir dr. mjr. Jurgelionio. Komisijai pavesta kuo greičiau išdirbti fizinio auklėjimo mokslams ir darbui remti draugijos įstatus.

Veprių pilis.

Seniau Lietuvoje yra buvę labai daug pilių ir mažų pilaičių. Daug jų išnyko, kitų yra likę tik griuvėsiai, o apie kitas buvusias pilis galima sužinoti tik iš padavimų arba kronikų.

Įvairūs padavimai ir užsilikę griuvėsiai liūdi, kad ir Vepriuose apie XIV š. yra buvus pilis. Veprių pilis yra minima ir Prūsų kronikose (Vigandō). Ji stovėjo patogioje apsigynimui vietoje, būtent: prie ežero ir nedidelio Riešės upelio, įtekančio į tą ežerą, už 1 klm. nuo Šventosios upės. Pilį, esant reikalti, galima buvę užtvindinti vandeniui. Reikia spėti, kad pilyje nuolat budėjo sargyba, nes kai D. L. K. Vytautas 1384 m., vokiečių ordino ir žemaičių padėdamas, antrą kartą eidamas atsiimti iš Jogailos Vilniaus, užsuko į Veprių pilį, tai rado ją saugant 400 vyrų su vadu pryšaky. Tarp Vytauto kariuomenės ir pilies įgulos įvyko susirėmimas. Vytauto kariuomenės būrys nugalėjo ir paėmė pilį. Toje kovoje pilies įgulos buvo 120 žmonių užmušta, vadas, 8 kareiviai ir 200 arklių paimta į nelaisvę. Taip pat paimta daug kitokio grobio. Iš čia Vytautas nužygiavo į Vandžiogalą (Wandeiagel). (Die Chronik Wigands von Marburg, 623 psl.).

Padavimas sako, kad senovėje Veprių pilis toje

Veprių pilies kalnas. Ant šio kalno apie XIV—XV amž. stovėjo pilis, kurią 1384 m. buvo aplankęs D. L. K. Vytautas.

apylinkėje buvus garsiausia. Ji stovėjo ant kalnelio prie Veprių ežero. Pilį valdęs narsusis kunigaikštis Gelvainis. Jis daug kartų kariavęs su kalavininkais ir kryžiuočiais, buvęs pakliuvęs į jų nelaisvę, bet laimingai pasisekė iš nelaisvės pabėgti ir sugrįžti į savo pilį.

Kunigaikštis labai mėgęs gėrėtis gamtos gražumu. O čia gamta buvo labai graži. Iš pilies buvo matomas kristolinis ežero paviršius, aplink ežerą apaugę pušynai, o už pušynų ramiai vingiuojanti Šventoji. O lakštingalų balsai žavėte žavėdavo. Jos ir dabar, pavasario sulaukusios, visus linksmina ir žavi.

Veprių žemės ūkio mokyklos rūmai.

Kunigaikštis turėjęs dukterį Geldutę. Geldutė mėgusi lankyti kitą ežerą, kiek toliau nuo pilies, kur gyvendavę laimės ir laumės. Geldutė su laimėmis susidraugavusi ir dažnai su jomis žaisdavusi.

Vieną kartą šauklys aplėkęs visas pilies, šaukdamas narsius vyrus tėvynės ginti, nes priešai užpuolę Lietuvą. Kunigas Gelvainis, gavęs žinią karan joti ir bijodamas pilyje palikti savo dukterį, paėmęs jos kraitį, sudėjęs į dėžę ir nugabenęs į saugią vietą, į laimiu mišką, o savo dukterį Geldutę pavedęs laimiu globai, įsakęs čia laukti savo tėvo iš karo sugrįžtant. Geldutė gailiai verkdamą palydėjusi savo tėvelį ir pasilikusi tarp gerųjų laimiu. Jos gyvenimas čia

buvęs linksmas, nes žaislų jai netrūkdavę, ir laimės jai įtikdavę. Bet greit jos gyvenimas apsiniaukęs ir laimingosios dienos dingę.

Piktosios laumės labai pavydėję, kam kunigaikštis Gelvainis pavedęs Geldutę laimėms globoti. Tos pikčiurnos laumės ieškodavę progos laimėms atkeršyti.

Vieną kartą laimėms pasitraukus nuo Geldutės į apylinkę, piktosios laumės miegančią Geldutę nugabenusios į savo rūmus ežero dugne ir užkeikusios. O kad prie laimiu nepabėgtų, prikalusios prie ilgos grandinės ir tik vidurnaktį leisdavusios į ežero paviršių su dėže išsinerti ir ant kanklių paskambinti. Tas skambinimas tiek kiekvieną žavėdavęs, o ypač vyrus, kad išgirdę kankliavimą eidavę tiesiog prie Geldutės, norėdami ją išlaisvinti iš piktuju laimiu verguvės, bet giliose ežero bedugnėse kiekvienas galą gaudavęs.

Padavimas sako, kad tas, kuris išvaduosiąs Geldutę iš laimiu nelaisvės, gausiąs Geldutę ir jos kraitį.

Dar ir dabar nakties metu Geldutė su dėže išplaukianti į ežero paviršių ir kankliais kankliuojanti.

Vėlesni padavimai sako, kad pilies valdovu buvęs Kežgaila. Bet tikrų žinių nėra. Kežgailų vardai istorijoje yra žinomi. Vienas Kežgaila Vilniaus Kaštelionas buvo storastu nuo 1413—1440 m. Antras, Mykolas Kežgaila, Vilniaus Kaštelionas, buvo Žemaičių storasta nuo 1443—1451 m. (Žemaičių Vyskupystė). Vienas katras iš jų galėjo gyventi Veprių pilyje ar bent ją valdyti.

Seniau Vepriuose tikriausia buvo tik viena pilies, daugiau nieko. Kai pilys nustojo savo reikšmės, jos apleistos pradėjo griūti ir nykti. Taip, žinoma, atsitiko ir su Veprių pilimi. Šalia jos išaugo dvaras su puikiais rūmais. Žmonės pasakoja, kad pilies griuvėsių plytas sunaudoję dvaro trobesiams statyti. Liko tik pamatų pėdsakai ir plytų nuotrupos. Dabar Veprių dvaras išparceliuotas, o centre įsteigta žemesnioji žemės ūkio mokykla.

Mokyt. J. Jončys.

Graži šaulių šventė.

Š. m. gegužės mėn. 18 d. Belvédėrio pienininkystės mokyklos šaulių moksleivių būrys minėjo savo gyvavimo metines sukaktuves ir pašventino būrio vėliavą. Į iškilmės buvo atvykę iš Kauno: vyriausiojo šaulių sąjungos garbės teismo narys kanauninkas J. Tumas-Vaižgantas, šaulių sąjungos centro valdybos atstovas pulk. l. Šarauskas ir žemės ūkio ministerijos žemės reformos departamento direktorius Chmiliauskas.

10 val. Belvédėrio šaulių moksleivių būrys su savo mokytojais ir svečiais, 2 pėst. pulko orkestrui lydint, nužygiavo į Seredžių. Ten atvyko visas Veliuonos šaulių būrys ir Seredžiaus ir Vilkijos būrio atstovai. Kanauninkas Tumas, Seredžiaus klebonui Šoviui asistuojant, atlaikė iškilmingas pamaldas, kurių metu giedojo vietos šaulių choras, šaulio Batoros vedamas, o tarpais grojo 2 pėst. pulko orkestras. Išpūdingą ir gražų pamokslą pasakė kalbamas kan. Tumas. Jis taip pat pašventino būrio vėliavą ir prisaikdino šaulius. Pašventintą vėliavą būriui įteikė šaulių sąjungos centro valdybos įgaliotas pulk. l. Šarauskas, kuris, ta proga perduodamas šaulių vadovybės sveikinimą ir linkėjimus, paaiškino simbolišką vėliavos reikšmę, priminė šaulių pareigą gerbti vėliavą ir klausyt tėvynės balso, kai ji šauks atlikti savo pareigas. Jo kalbą lydėjo garsus valio už nepriklausomą Lietuvą, už Tautos Vada ir vyriausybę, o orkestras grojo

himną. Toliau sekė sveikinimai. Žodžiu sveikino Veliuonos, Vilkijos ir Seredžiaus šaulių būrio atstovai, o raštu — Kauno šaulių rinktinės vadas. Į sveikinimus atsakė gražia kalba būrio vadas ats. leit. Antanas Nasvytis. Vėliavos pašventinimas įvyko šventoriuje, dalyvaujant gausingai miniai. Ypatingo išpūdzio padarė žiūrovams, kai kun. Šovys iškilmingai įstojo į Belvédėrio šaulių moksleivių būrį ir pasižadėjo dirbti šaulių ir tėvynės gerovei.

Ta proga tenka pažymėti, kad šis būrys, nors dar labai jaunas, tačiau labai veiklus, energingas ir galėtų būti pavyzdžiu daugeliui kitų būrių. Tuo tarpu būrys turi 50 narių (41 vyras ir 9 mergaitės). Tvarkant būrį daug pasidarbavo ir daug nuopelnų turi būrio valdybos pirmininkas A. Meištas ir būrio vadas mokytojas Nasvytis. Būrį visokeriopai remia mokyklos direktorius Paulionis ir mok. Ramanauskas.

Tauragė. Šiais metais Tauragės šaulių moksl. būry įsteigta mokomoji kuopa ir šaulių choras.

Mokom. kuopai vadovauja jos ist. vyr. leit. Remeika. Užsiėmimai daromi du kartu per savaitę po 2 val. Šaudymas, šratais ir kovos šoviniams, atliekamas atskirai. Būry drausmė tikrai kariška.

Choras įsteigtas muzik. mok. Vl. Petrausko pastangomis. Per 1-mo Tauragės šaulių būrio sodo atidarymą (gegužės mėn. 18 d.) naujai įsisteigęs choras gražiai padainavo.

Ežero Nendrė.

Įspūdžiai iš Alsėdžių sporto bei dainų šventės.

Gegužės 11 dienos rytą skubu į Alsėdžius. Pravažiavus didžiulį kalną, tolumoje pasirodė medžiuose paskendusios Alsėdžių bažnyčios kryžius. Pamaži iškilo ir visas Alsėdžių miestelis. Pačiam miestelyje matyti nepaprastas gyvumas. Mat, šiandien susirinko visų valsčiaus mokyklų mokiniai bendrai švęsti Vytauto Didžiojo garbei paskirtą šventę, parodyti visuomenei, kad 500 metų merdėjus Vytauto Didžiojo dvasia jau atgijo ir įsikūnijo.

Štai ir jie — būsimieji didvyriai, gražiai išsirikiavę, orkestro lydimi, tvirtai žengia bažnyčios link. Keleto šimtų veidai aiškiai rodo tvirtą pasiryžimą, o tūkstantinės minios akys nukreiptos į juos, rodo džiaugsmą ir pasitikėjimą.

Bažnyčioj skleidžiasi iš jaunų krūtinų gražūs giesmės žodžiai. Ne vienam seneliui džiaugsmo ašaros suspindi akyse.

Iš bažnyčios dar drąsiau tokia pat tvarka žengia aikštėn, kur atliks paruoštus sporto pratimus bei dainas.

Šventės pradžia įvyksta 14 val. Pasinaudojęs laiku, nuvykstu Alsėdžių pradžios mokyklon, kur tą dieną buvo suruošta mokinių rankdarbių paroda. Jau iš tolo matyti vainikais apipinta Alsėdžių pradžios mokykla. Įėjus tuojau akin krinta eksponatų gausumas ir įvairumas. Ir ko čia nerasi?! Tiek ūkininkas, tiek jauna šeimininkė, tiek amatninkas ras daug ko pamokančio. Netruksta nė pramonės dirbinių. Štai dviratis, — tik sėsk ir važiuok. Kiek toliau birzgia elektros motoras, sukdamas nemažą kartoninį ratą. Daug kitokių įvairiausių mašinų bei dirbinių.

Nepajutau, kai prisiartino 14 val. — reikia skubėti šventėn. Minių minios skuba į didžiulę sporto aikštę, kuria ne tik tai Alsėdžiai, bet ir didesni miestai galėtų pasididžiuoti. Sako, toj vietoj seniau buvę žemaičių vyskupo rūmai. Nudžiugau išgirdęs, kad aikštė priklauso pradžios mokyklai, bet nemažai nustebau sužinojęs, kad ji norima paversti karvių ganykla.

Publikos tarpe matyti nemaža svečių, suvažiavusių iš kaimyninių valsčių bei apskričių. Pasigirsta trimitas. Iš visų pusių skuba paskirton vieton baltai pasipuošusios mergaitės ir žaliomis bliuzelėmis berniukai. Dar kartą sugaudžia trimitas ir aikštėje pasirodo šventės tėvas — Telšių apskr. I rajono pradžios mokyklų inspektorius p. Čėsna, kuris atidaro šventę. Savo reikšmingoje kalboje pabrėžia svarbiausią mūsų tautos tikslą ir viltis jaunoje kartoje. Linki ir toliau eiti pradėtu keliu ir linksmiausią tautos šventę švęsti Vilniuje. Inspektoriaus žodžius palydėjo mokinių sugiedotas Tautos himnas. Tartum ne iš lūpų, o iš jaunų širdžių griausmingai suskambėjo — Vardan tos Lietuvos vienybė težydi.

Šventės rengimo komiteto pirmininkas mok. Dibisteris trumpai nupasakojo šios šventės tikslą, pasiruošimą bei reikšmę.

Pasibaigus kalboms, jungtinis mokyklų choras, mok. Geištoraičio vedamas, gana vykusiai išpildė dainų programą. Triukšmingi klausytojų plojimai rodė didelę meilę jauniems dainininkams, padainavusiems mūsų liaudies sukurtas daineles.

Dar kartą suplojo minia ir dainos nutilo... Dainininkai į visas puses išsiskirstė, bet jų dainos dar ilgai skambės mano ausyse.

Nėra laiko galvoti — aikštėn įeina jaunosios sportininkės ir orkestrui pritariant, atlieka keletą gražių pratimų. Po jų pasirodo berniukai, kurie taip pat gražiai atlieka paruoštus pratimus. Tenka pastebėti, kad mergaitėms daug grožio teikė bendroji uniforma, dauguma berniukų uniformos neturėjo.

Šen bei ten susirenka būreliai pažįstamųjų pasidalinti gautais įspūdžiais:

— Kai mes maži buvom, to nereikėjo, — tai, Dieve, ko sulaukėm! — prieš penkiolika metų taip nebuvo — ir kitoki, panašūs posakiai paliesdavo praeinančio ausis.

Važiuoju namo ir galvoju — kaip smarkiai lietuvių tauta žengia pirmyn, neatsilieka ir tolimiausieji užkampiai. Praslinkus dar keliolikai metų, mes vėl galėsime pasakyti: „prieš penkiolika metų taip nebuvo“.

B. G.

Pas savo draugus — moksleivius į Jurbarką.

Gegužės mėn. 17 d. mes, „Aušros“ gimnazijos VII-a klasės moksleiviai, susirinkome į garlaivį „Lietuva“.

14 val. 30 min. palikome Kauną. Kelionėje susipažinome su gražiomis, lietuvių mylimomis ir apdainuotomis, Nemuno pakrantėmis. Vienas moksleivis, gerai žinantis Nemuno pakrantes, papasakojo daugelį įdomių padavimų apie sutiktus kelyje piliakalnius. Kelionė buvo įdomi ir linksma.

Po 7 linksmų kelionės valandų pasiekėm senai lauktą mūsų tikslą — Jurbarką, kur mūsų jau laukė jurbarkiečiai-moksleiviai. Apsupti jų būrelio, traukėm į miestą. Draugai nutarė, pasiskirstę mus būreliais, nusivesti namo ir duoti mums truputį poilsio. Po vakarienės vėl mes susiejome Jurbarko parke. Po malonaus pasivaikščiojimo gražiomis parko alėjomis traukėm į draugų butus, nes jau buvo vėlybas vakaras.

Sekmadienį arčiau susipažinome su Jurbarku. Jurbarkas yra prie Nemuno kranto. Jį perjuosia upelis Imst-rė, o jo pašone bėga srauni Mituva. Pats Jurbarkas yra nedidelis miestelis ir turi gyventojų apie 5—6.000. Gimnazija yra parke. Moksleiviai čia turi įvairius patogumus. Visai arti gimnazijos teka Mituva. Moksleiviai gali vasarą sveikai praleisti atliekamą laiką, kvėpuodami tyru oru. Aplankėm ir kitas gražias vietas. Moksleiviai — jurbarkiečiai linksmi vyrukai. Jie nepatingėjo mus vedžioti ten, kur mes norėjome. Parodė gimnazijos rūmus, artimus Vištupio-Bištupio piliakalnius ir kt. vietas.

Taip pat aplankėm Jurbarko neva meno studiją. Čia matėm S. Daukantui statomo paminklo Papilėje projektus (dailininko p. Grybo paruoštus), labai gražų Vytauto Didžiojo paminklo, kurį statys Jurbarko parke, projektą, Basanavičiaus, Petro Vileišio bareljefus, vienos bažnyčios aukuro atnaujinimo projektą ir dar daug kitų meno kūrinių. Ypač patiko iš medžio padarytas kryžius. Tas kryžius patogus tuo, kad jį galima išardyti ir įdėti į čemodaną.

16 val. įvyko mūsų ekskursijos ir Jurbarko gimnazijos rinktinės draugiškos futbolo rungtynės. Rungtynės ėjo didelė, bet nepatogioj ir žolėtoj aikštėj. Rungtynių žiūrėti suėjo daug publikos. Rungtynės baigėsi 4:2 kauniškių — moksleivių naudai.

Po rungtynių, vakare, kauniškiai-moksleiviai turėjome progos pašokti gimnazijos salėj.

22 val. draugai-jurbarkiečiai palydėjo mus į garlaivį.

Palikome Jurbarką džiaugsmo ir įspūdžių kupini. Jurbarkiečiai-moksleiviai visur mums rodė daug draugiškumo ir vaišingumo.

P. S-das.

Kaimo jaunimas kultūrėja.

Kovo mėn. prie (I) Telšių šaulių būrio įsteigta Kalnėnų km. (3 km. nuo Telšių) šaulių skyrius. Iš pradžių skyrius turėjo kelius šaulius, o šiandien jau siekia per 25, kurių tarpe 8 mergaitės. Dauguma šaulių jau turi uniformą: kiti siūdinasi.

Kiekvieną šventadienio pavakarę apylinkės jaunimas dainuodamas traukia į rikiuotės pamokas, sportuoja ir šiaip padoriai praleidžia atliekamą laiką. Dažnai susirinkusiam jaunimui Pr. Genys suruošia įvairiomis temomis paskaitėlių. Ne tik šauliai renkasi, bet ir šiaip jaunuoliai su pasididžiavimu stoja į rikiuotę ir pareiškia norą stoti į šaulius. Netrukus, reikia manyti, visa apylinkė bus sušaulinta.

Gegužės mėn. 18 d. šauliai sodino „Vytauto Didžiojo Ažuolą“. Į senkapius, kur buvo sodintas ažuolas, susirinko ne tik šauliai, bet ir apylinkės jaunimas. Pasodinus medelį buvo sugiedotas Tautos himnas ir iš ten visi nuėjo į Genio ūkį, kur ilgą laiką žaidė ir dainavo.

Tuose pačiuose senkapiuose šauliai stato medinį kryžių, kurio pašventinimas įvyks per šeštines. Tą pačią dieną ruošia ir linksmą gegužinę.

Reikia pasakyti, kad šaulio Genio ūkis yra lyg koks šviesos ir kultūros židinys, iš kurio apylinkės jaunimas yra kultūrinamas ir mokslinamas.

Genio visa šeima yra seni šauliai. Būtų gera, kad žemaičiuose ir daugiau tokių Genių atsirastų.

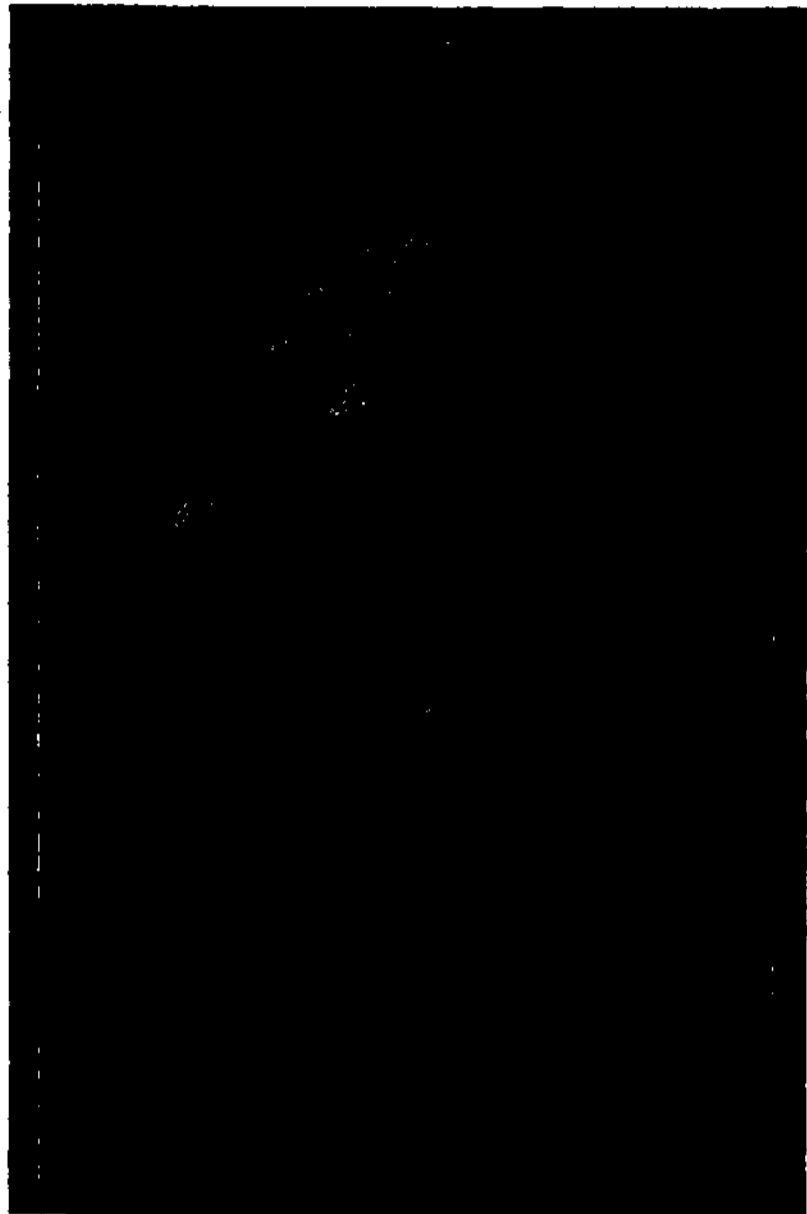
Anzelmas.

Kas žodžio ištesėti negali, liūdno susilaukia likimo.

Kas jaunatvėj liūdną raudą užtrauks sykį, visad trauks ją.

A. a. vyr. puskarininkis Vladas Ačas.

Gegužės mėn. 24 d. rytą ties Petrašūnų miesteliu įvyko karo lėktuvo avarija, kur žuvo einas lakūno pareigas vyresnysis puskarininkis Vladas Ačas. Jis, eidamas tarnybos

pareigas, su ltn. Kavaliausku išskrido oro pratimams su seno tipo S. V. A. lėktuvu. Ties Petrašūnų miesteliu bepikiruojant, kai lėktuvas, skridamas žemyn, įgavo didžiausią greitį ir pakliuvo į stiprią

oro srovę, staiga lūžo lėktuvo sparnas. Matydamas nelaimę einas oro žvalgo pareigas ltn. Kavaliauskas iššoko su parašytu ir laimingai nusileido į Nemuną, ištrūkdamas iš mirties glėbio. Sparnui atsiskyrus lėktuvas nustojo pusiausviros ir visu smarkumu trenkėsi į žemę, kartu su savim palaidodamas ir drąsų lakūną, kuris iššokti su parašytu, matyt, nespėjo. Nuvykus į katastrofos vietą, lėktuvo sparnas buvo rastas vienoj Nemuno pusėj, o pats lakūnas su lėktuvo likučiais antroj.

Velionis kilęs iš Telšių apskr., Navarėnų valsč., Džiugailių kaimo. Baigęs 6 gim. klases, kariuomenėn įstojo 1927 m. gegužės mėn. 1 d., pašauktas būtinąją karo tarnybą atlikti. Nuo pat pradžios rodė didelį palinkimą prie lėktuvų. Todėl atlikus privalomą naujokų apmokymą, įstojo į aviacijos motoristų kursus, kuriuos baigė 1928 m. balandžio mėn. 6 d. Sėkmingai baigęs buvo pakeltas į puskarininkio laipsnį. Karo mokslą velionis pamėgo ir atlikęs būtinąją tarnybą, kaip šventą kiekvieno piliečio pareigą, pareiškė noro pasilikti liktiniu, ir nuo 1928 m. lapkričio mėn. 1 d. juo pasiliko.

Suorganizavus puskarininkių lakūnų mokyklą, 1929 m. sausio mėn. 10 d. su didžiausiu malonumu įstojo.

Padaręs su instruktorium 77 mokomosios skridimus, 1929 m. liepos mėn. 4 d. savarankiškai išskrenda lėktuvu Alb. B. II., o tą patį metų rugsėjo mėn. 17 d. jau savarankiškai išskrenda kovos lėktuvu S. V. A.

1929 m. gruodžio mėn. 20 d. sėkmingai baigia puskarininkių lakūnų mokyklą ir nuo tos pat dienos pradeda eiti karo lakūno pareigas 2-je oro eskadrilėje.

Velionis buvo gero būdo, nenustodamas savo įgimto rimtumo, visuomet ir visur buvo linksmas, pasitikįs savim ir draugų mylimas. Geras sportininkas, o ypač pamėgęs futbolą. Pilnas jėgų ir ištvermės, nesibijodamas darbo, jis siekė užsibrėžtą tikslą. Darbu ir dideliu pasiryžimu jam pavyko nugalėti visus sunkumus, visas kliūtis ir prasimušti prie lakūno vardo.

Velionis paliko penkis nuliūdusius brolius, sesutę ir seną motiną. Liūdi tavęs, Vladai, giminės, liūdimė lakūnai, draugai ir pažįstami. Tavo užsibrėžtus tikslus, tavo svajones, kurias be laiko mirtis nutraukė, įgyvendins kiti. Prie tavo karsto mes semsimės naujų jėgų, kilnių pasiryžimų.

Tebūnie Tau, Vladai, lengva ta žemelė, viršuj kurios su tokiu malonumu skraidei. B. B-kas.

Naujos knygos.

V. KRĖVĖS RAŠTAI VIII t. Misterijos „*Likimo Keliais*“ II dalis su priedu — V. Bičiūno tos misterijos *Pastabos ir komentarai*. Abiejų knygų kaina 8 lt. Išleido „Sakalo“ bendrovė.

Kai kas jau turėjo progos pamatyti šio didžiulio veikalo ištraukas mūsų teatre. Šis Krėvės veiklas tai simboliškai alegoriška mūsų tautos likimo ir gyvenimo epopėja. Tvirta, nepertraukiama grandine prasmingai jungiasi tame veikale žiloji mūsų praeitis ir naujausioji dabartis.

Tarp daugelio reališkai gyvų asmenų bei tipų čia randame daugybę pasakiškų ir alegoriškų veikėjų. Vyriausi jų bus karalius Žvaigždikis ir karalienė Panikė. Pirmasis yra pati Lietuva, josios galia, savarankumas, o antroji — lietuvių tautos sielos ir gyvybės simbolis.

„Likimo kelių“ turinį sudaro savotiškai pasakiškas pasakojimas apie Vinčą Višvilį — prastą kaimo bernaitį piemenėlį, kuris, prisiklausęs motinos pasakų apie karalių Žvaigždikį ir karalienę Panikę, ryžtasi prikelti iš miego Žvaigždikį, atseit, pačią Lietuvą. Tie visi Vinco Višvilio sunkūs ieškojimai, klajonės, nustabūs nuotykių ir ilga kelionė — tai giliai prasmingas visos mūsų tautos kelias nuo pat pradžios ligi šių dienų.

Labai reikšmingą priedą prie „Likimo kelių“ sudaro V. Bičiūno pastabos ir komentarai. Be jų daugeliui nebūtų aiškus nei paties autoriaus intencijos nei tikslas, bei veikalo idėja. Komentarai daro veikalą suprantamą net ir mažiau išsilavinusiam skaitytojui.

ANYKŠČIŲ BALADĖS. *Bronė Buivydaitė*. „Žinijos“ b-vės leidinys. Kaunas, 1930 m. 54 psl. Kaina — 2 lt. 50 ct.

Šiose baladėse gražiai lengvomis eilėmis suposmuoti poetingai pasakiškos Anykščių padangės padavimai. Žymiausi tų padavimų, arba legendų, objektai yra: Puntukas, Šventoji, Karalienės liūnas, Piliakalniai, Budragaidžio ežerėlis, Marčiupys, Velniaraistis, Aruodėliai, Piestupys. Tad jie čia ir supoetinti.

Knygelė dailiai išleista. Ją puošia spalvuotas viršelis su istoriška iliustracija, tekstas taip pat gausiai iliustruotas.

KARIŠKOSIOS SPAUDOS PRODUKCIJA 1919 — 1928 m. *Vytautas Steponaitis*. Kaunas, 1930 m. Išspausdinta 100 egz. Knygos numeruotos.

Šis darbas jau visiškai neutilitariškas ir nespekuliatyvus, bet tikrai atsidėjusio žmogaus, didelio bibliofilo rūpestingas tyrinėjimas ir statistika. Taip atrodo ši brošiūra, vertinant ją grynai idėjiškai.

Praktikos atžvilgiu ji teikia mums (diagramomis, lentelėmis ir apskaičiavimais) tikslų mūsų kariškųjų leidinių vaizdą — vien tik kr. ap. minist. įstaigų išleistų — per tuos metus, būtent 1919 — 1928 m. Čia įeina ir visa periodika.

Pabaigoje randame smulkų visų leidinių sąrašą, sudarytą pagal dešimtainę sistemą.

M. Vasiliauskas. ŽIBUTĖ. Elementorius ir skaitymėliai. V-sis pataisytas leidimas. „Dirvos“ b-vės leidinys. Kaunas, 1930 m. Kaina 1.30 lt.

Šis elementorius būvusiam Elementorių teisme Marijampolėj 1930 m. vasario 1—2 d. pripažintas, apskritai, tinkas pr. mokyklai, nors reikalingas kai kurių pataisų. Atrodo gana gyvas ir įdomus.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

1 gusarų D. L. K. E. Jonušo Radvilos pulkas.

Gegužės 17 d. pulko kariams buvo demonstruojama filmas: „Haroldas Loydas sportininkas“. Buvo visi naujokai, kurių tarpe yra pirmą kartą matančių kino filmą.

— Veizėk Jonai, kap šilavoje par parcinkulius, — kalba naujokas žemaitis — tyk daug žmonių. Aš pirmą kartą veizu.

Filmos linksma nuotaika davė progos saldžiai pasijuokti.

Šokių vakaras. 18 d. pulko scenos mėgėjų kuopelė surengė šokių vakarą su trumpa programėle.

Pašokus, apie 21 val. v. p. Dovydenas pasakė monologą: „Visuomenės veikėjai“.

Labai patiko „dzinguliukai“, kuriuos parašė vienas scenos mėgėjų kuopelės narys. „Dzinguliukų“ posmai gražiai apdainavo „trumpas madas“, kurios viską trumpina, nutepa veidelius. Tai kliuvo merginoms. Kitą kartą žadėjo duoti „pipirų“ vyrams. *Viliamėlis.*

1 pėst. D. L. K. Gedimino pulkas.

Vakaras. Gegužės mėn. 17 d. Ukmergės „Našlaičių namų“ salėje pulko liktinių puskar. scenos mėgėjų kuopelė vaidino kareiviams dviejų veiksmų dramą „Už tėvynę kariasiu“.

Vaidinimas, kaip mėgėjams, pavyko labai gerai. Veikalas iš pirmųjų savanorių gyvenimo, kovojant už Lietuvos nepriklausomybę. *V. J. J.*

8 pėst. K. K. Vaidato pulkas.

Gražios gėlių lovelės. Pulko rajone kiekviena kuopa, stengdamosi įtaisyti gražesnes loveles, labai gražiai išpuošė apie kareivines aikšteles. Gražiausiai išpuoštos atrodo 5 kuopos. Bendrai, šio pulko rajone ši pavasarį darbų padaryta labai daug. Iškasta daug griovių, pastatyta naujų gimnastikos įrankių ir t. t.

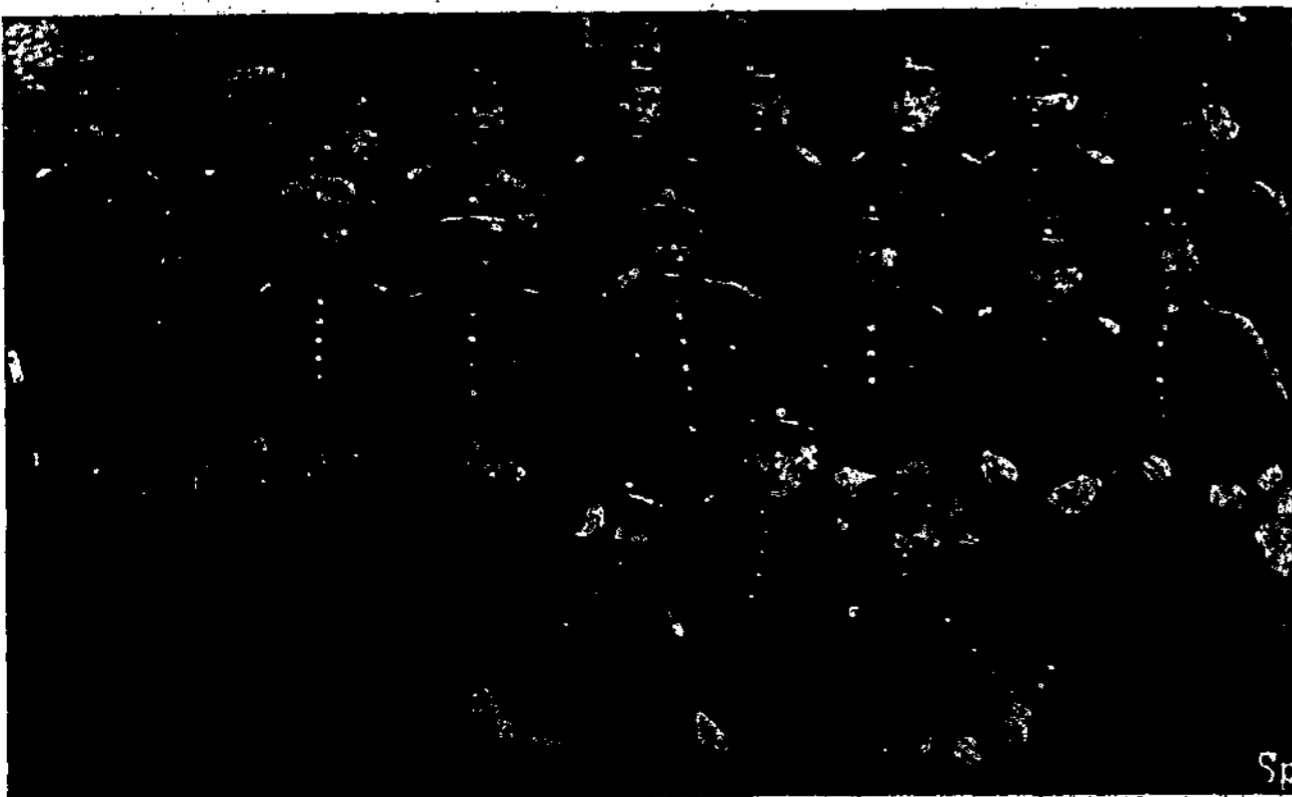
Pirmoms pamokoms prasidėjus. Daugelis naujokų, vykdamį kariuomenėn, manė, kad vykstame į pragarą, bet labai apsirikome. Pasirodo, kad mūsų tėvėlių ašaros bereikalingai išlietos. Tarnauti kariuomenėje nėra jokių sunkumų. *Naujokas S. Miknys.*

Karo veterinarijos valdyba.

Egzaminai. Gegužės mėn. 13 d. buvo išleista IX-ta veterinarijos puskarininkių mokyklos laida, kuri buvo surinkta p. m. lapkričio mėnesį (iš 18 kandidatų).

Pirmuoju mokyklą baigė 2 ulonų pulko eil. Bakanas Kazys, antruoju atskiros artil. grupės eil. Valančius Jonas ir trečiuoju artil. pulko eil. Gerasimavičius Kazys; tik 2 visai nebaigė. Baigusieji visi pakelti į jaunesnio veterinarijos puskarininkio laipsnį ir gražinti į savo dalis.

Ekskursija. Gegužės mėn. 15 d. išleidžiamoji veterinarijos puskar. mokyklos laida ir arklių kaustymo mokykla buvo nuvestos apžiūrėti Botanikos sodną (Freidon). *Virš. A. Valančius.*

IX veterinarijos-puskar. mokyklos laida.

Tartakausko foto

Ryšių batalionas.

Mūsų b-no stygų orkestras, energingo ir gabaus dirigento vyr. pusk. Mezeno vedamas, jau pasiekė labai gražių rezultatų. Per b-no ugniagesių ir kitus vakarėlius net publika žavisi puikia muzika. Iš publikos teko girdėti, kad tokios šaunios muzikos retai kur galima pasiklausyti.

Stygų orkestro pamokos.

(foto Atskir. Art. G upės)

Orkestras turi įsigijęs beveik visus naujus instrumentus.

Į atsargą važiuodami kariai išvažiavo gerais muzikantais, nors į kariuomenę nė vienas buvo atvažiavęs beveik, gal, meškos pirštais. Juos čia gerokai išmiklino.

Sportininkai irgi nesnaudžia. Beveik kiekvieną atliekamą laiką futbolininkai treniruoja. Su pionierių futbolo komanda rungtis — žaidžia. Abi komandos viena kitai neužsileidžia, nors žymios persvaros kol kas dar nematyt. Jaunutė ryšių b-no komanda, dar tik neseniai sudaryta iš nesusižaidusių tarp savęs jaunų futbolo mėgėjų, galima spėti, netrukus pralenks savo seną igudusį partnerį — pionierius.

Bendrai, ryšininkai sporto atžvilgiu iki šiol laikosi gerai. Turi gražių nugalėtojo prizų: sidabrinę taurę, juodąjį erelį ir kitų. *C.*

4 p. L. K. Mindaugo pulkas.

Ekskursija. Gegužės mėn. 18 d. 1 kulk. kuopa suruošė ekskursiją į Panevėžio karių kapus. Karių kapai jau baigiami tvarkyti. Kapų gale stovi gražus žuvusiems kariams paminklas, padirbtas iš vieno akmens. Tragingai žuvusio, einant tarnybos pareigas, vyr. leit. Kavaliausko kapas gražiai sutvarkytas. Ties karių kapais leit. Kalasauskas papasakojo kokiose sunkiose aplinkybėse tie garbingieji vyrai gyveno ir kovėsi su gausingais Lietuvos priešais. „Jie savo asmens reikalus užmiršę, ėjo visos tautos reikalus ginti. Jie mirė, bet jų dvasia su mumis ir jie mums bus amžinas pavyzdys, kaip reikia savo pareigas eiti. Užtat mes juos pagerbim susikauptę vieną minutę ramiai“ — baigė leit. Kalasauskas. Ekskursija mums jauniems kareiviams labai patiko. Mes sustiprėjom dvasia. Mums pasidarė aišku, kodėl mes esame pašaukti į kariuomenės eiles ir kokios yra mūsų pareigos. *Baukys.*

Vakarai. Gegužės mėn. 10 ir 11 d. Panevėžio šaulių teatre kareivių artistų mėgėjų trupė vaidino „Pražydo nuvytusios gėlės“. Po vaidinimų buvo deklamacijos, stygų orkestro muzika, sunkioji atletika, čigonų šokiai (atliko pulko kareiviai čigonai) ir bendri šokiai bei žaidimai.

Šeštadienį visa programa atlikta vien kareiviams. Kitą dieną ta pati programa pakartota visuomenei, kuri apie vakarėlį atsiliepia labai gerai. Programa užtruko gana ilgai, todėl šokiai ir žaidimai buvo atidėti gegužės m. 17 d.
Ltn. Z. Drunga.

Atskira artilerijos grupė.

Drąsus kareivis. Gegužės mėn. 15 d. trys jaunuoliai, beplaukiodami Nemunu, apsvirtė su laiveliu (baidarka). Du mokanti plaukti stengėsi išplaukti, o trečias pradėjo skęsti.

Padėtis buvo kritinga: vanduo gilus, sraunus ir šaltas, kaip ledas. Privažiuoti nėra kuo, pasiekti Nemuno vidurį negalima. Laimė, kad iš užsiiminėjusių prie Nemuno 3-čios baterijos kareivių atsirado drąsuolis — jaun. kareiv. Znamenskas. Jis pasisiūlė gelbėti skęstančius ir tuojau nusi-rengęs, nieko nepaisydamas, šoko į vandenį, priplaukė prie skęstančio pil. Vyšniausko ir stipriai sučiupęs jį ištraukė į krantą.

Su tokiais kareiviais bus nesunku ir kare. Apskritai, dabar atvykę į grupę jauni kareiviai daro gero įspūdžio. Daugumoje tvirti, augaloti, subrendę vyrai. Su noru mokosi ir visada geroj nuotaikoj. Beraščių taip pat nedaug tik 12%.

Vakarėlis. Praeitą sekmadienį Kaišiadorių amatų mokykla, vadovaujant jos direktoriui p. Škėmai, surengė pas mus spektaklį. Buvo vaidinama p. Škėmos parašytas veikalas „Lietuvis studentas Sibire“. Vaidino, savo mokytojų padedami, mokyklos auklėtiniai. Vaidino gana sumaniai. Pelnas buvo skiriamas neturtingiems mokiniams šelpti. Publikos buvo gana daug. Šokiams griežė p. Škėmos vedamas mokyklos stygų orkestras. Reikia tik džiaugtis ir stebėtis p. Škėmos ir jo vadovaujamos mokyklos mokytojų bei mokinių energija ir pasiryžimu, darant tokias iškilas iš provincijos į Kauną.

Sportas. Prasidėjus geresniam orui, prasidėjo ir nuolatinis gyvas mankštinimasis grupės teniso aikštelėse.

Daugiausia žaidžiančių susirenka šventadieniais ir šeštadieniais. Be grupės karininkų ir jų šeimų, dažnai apsilanko pažaisti ir daug svečių iš Panemunės, Šančių ir net iš Kauno. Girdėti, kad bus rengiamos kariuomenės teniso rungtynės. Reikia tikėtis, kad ir grupės žaidėjai tuo labiau susirūpins.
Pajelmis.

5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas.

Š. m. gegužės mėn. 25 d. šaulių teatro trupė, vadovaujant valstybės teatro artistui K. Jurašūnui, vaidino kareiviams pulko salėje Keturakio 3 veiksmų komediją „Amerika pirtyje“.

Prieš vaidinimą vyr. štabo spaudos ir švietimo skyriaus viršininkas pulk. ltn. Šarauškas paaikšino kareiviams, kas yra šauliai, jų uždaviniai ir šaulių teatro tikslą ir reikšmę. Ši komedija, daug kartų statyta ir daugelio matyta, vis dėlto nenustoją savo įdomumo. Todėl ir ši kartą žiūrovai, daugiausia jaunieji kareiviai, atsidėję sekė vaidinimą ir reiškė pasitenkinimą. Visi artistai (Br. Balčiūnas, Z. Vasūnaitė, J. Strazdas, A. Vaitekūnas, P. Ruseckas ir Smolenskas) vaidino labai gerai.

Po to dar suvaidinta komedijėlė „Rami vietelė“, kurią, sekdamas Pivošą, inscenizavo K. Jurašūnas. Ji nepaprastai visiems žiūrovams patiko, o artistams (K. Jurašūnui, J. Laumakiui ir V. Genytei) nesigailėta katučių.

Vaidinimui pasibaigus pulko švietimo vadovo padėjėjas pulko vardu padėkojo spaudos ir švietimo skyriaus viršininkui pulk. ltn. Šarauškui už šį vakarą ir suteiktą kareiviams džiaugsmą ir malonumą, o artistams — už tokį gražų vaidinimą kareiviai sušuko keletą kartų valio.

Kariuomenės teismo kronika.

Kariuomenės Teismo š. m. gegužės mėn. 23 d. sprendimu gen. štabo kapitonas Steponaitis Juozas tapo nubaustas 1 metais 4 mėnesiais tvirtovės, išmetant jį iš tarnybos, už K. Į. R. 22 kn. 96 str. 1 d., 100 str. ir 97 str. 2 d. įmątytus nusikaltimus. Teismo posėdžio sudėtį sudarė: tsm. gen. ltn. Šniukšta — pirmininkas, gen. štabo pulk. Pundzevičius, gen. štabo pulk. Kibirkštis, pulk. ltn. Šmidtas ir kpt. Brusokas — nariai, tsm. gen. ltn. Vimeris — prokuroras ir mjr. Gurevičius — sekretorius. Teisiamąjį gynė pris. adv. ats. tsm. pulk. Chodokauskas.

1 pėst. D. L. K. Gedimino pulkas.

Gegužės mėn. 17 d. pulko aikštėje įvyko futbolo rungtynės tarp 1 pėst. pulko ir Kauno „Makabi“. Pirmas puslaikis baigėsi 1:1. Antram puslaiky žaidimas buvo labai gražus. Nors abi komandos stengėsi laimėti, bet veltui. Puslaikis pasibaigė be rezultatų. Tuo būdu rungtynės baigėsi 1:1.

Gegužės mėn. 18 d. pulko aikštėje ta pati Kauno „Makabi“ žaidė su Ukmergės „Tauru“ (Sveikata). Kauniškiai laimėjo 2:0.
V. J. J.

Miesto estafetinis bėgimas. Gegužės mėn. 18 d. Klaipėdoje įvyko įdomus miesto estafetinis bėgimas. Šiemet bėgo dvi klasės: A ir B (dėl atskirų prizų). A klasėje dalyvavo šie klūbai: KSS, Spielvereinigung, MTV ir Barkochbar. B klasėje bėgo: Freya, SCS Spielvereinigung, VRS ir MTV. Distancija buvo 9,600 klm. ilgumo ir padalinta į įvairius tolumus: 200 mtr., 400, 500, 800 ir 1 klm. Iš A klasės pirmuoju atbėgo Spielvereinigung, antruoju KSS, trečiuoju MTV. Iš B klasės I vieta teko SCS ir II Spielvereinigungui.

Pionierių b-nas — 5 pėst. pulkas 3:3 (2:0).

Gegužės mėn. 17 d. 5 pėst. pulko aikštėje pirmą kartą šiais metais draugiškai rungtynės žaidė pionierių b-no ir 5 pėst. pulko I-sios futbolo komandos.

Žaidimo pradžioje 5-jo pulko futbolininkai pradeda spausti pionierius, bet miklūs pionierių forvardai prasiveržia pro priešo haubekų liniją ir susitinka su bekais, kurie, matydami vartams pavojų ir begindami juos, padaro 2 iš eilės pendelius. Pirmasis puslaikis baigėsi 2:0 pionierių naudai.

Antrajame puslaiky 5 pulkas, sustiprinęs apsaugą, pradeda smarkiai atakuoti pionierių vartus. Pionierių apsauga ginasi, o puolimas nesnaudžia.

Pirmosios š. m. pionierių b-no ir 5 pėst. pulko draugiškos futbolo rungtynės baigėsi 3:3.

Sporto mėgėjas.

Šaulių teatras.

Gegužės mėn. 16 d. Šaulių Sąjungos salėje šaulių teatras suruošė arbatėlę — radio vaizdo „Jurgis kariuomenėje“ pabaigtuves. Į arbatėlę apsilankė visas šaulių teatro kolektyvas, kariuomenės radio pusvalandžio vedėjas pulk. leit. Šarauškas, atsak. „Trimito“ redaktorius šaulys Al. Marcinkevičius su žmona, šaulė Putvinskaitė ir dar keletas svečių.

Po arbatėlės buvo suimprovizuotas vaidinimas „Atskiras kampelis“, I veiksmo komedijėlė, kuri visus arbatėlės dalyvius gardžiai prijuokino. Be to, arbatėlės metu buvo rašomi ir čia pat dainuojami „džinguliukai“, kurie taip pat labai daug sukeldavo gardaus juoko.

Arbatėlė buvo svaiginamų gėrimų ir užtruko iki 24 val.
Pr. V.

Meškučiai. (Šiaulių apskr). Būrys neblogai veikia: rengia vakarus, susirinkimus, turi įsigijęs dudų orkestrą, paskutiniu metu pradėta dirbti ir būrio vėliavą, kurios išsiuvinėjimą atlieka būrio šaulės. Būro santykiai su visuomene geri.

Trūksta būryje tik kiek drausmės, o daugiausia tai darbo švietimo, srity. Nors būrio šauliai laikraščius ir skaito, bet paskaitų tai senai (keli metai) būryje nėra buvę. Gi inteligentų būryje yra pakankamai, tik kažkodėl jie nepasirūpina suruošti paskaitų, o tai labai praverstų, nes būrio šauliai daugumoje kaimiečiai — ištroškę mokslo žinių.

A. Ž-nis.

KARIUOMENĖS UGNIAGESIAI

Mūsų kar. ugniagesiai apdovanoti „Artimui pagalbon“ garbės ženklais.

Nors mūsų kariuomenės ugniagesių komandos yra dar jaunos ir mažai patyrusios, ypač jei atsižvelgti į kasmet kintančią jų sudėtį, tačiau savo viršininkų didelio darbo ir grynai idėjinio atsidėjimo dėka jau suspėjo ne vieną kartą gražiai pasirodyti ir užsirekomenduoti, gesindamos gaisrus ir dirbdamos drauge su civilėmis komandomis.

Toks sugyvenimas ir bendras darbas, pasinaudojant civilinės vadovybės didesniais patyrimais, yra gražus ir sveikintinas. Nes tik vienybėje yra ugniagesių jėga. Neveltui vienas iš ugniagesių obalsių taip skamba: vienas už visus — visi už vieną.

Ryšių bat. ramovė, ordenus įteikus, svečiai ir dalyviai.
Tartakausko foto

Ypatingai tuos glaudžius ryšius teko pastebėti š. m. gegužės mėn. 20 dieną, kai ugniagesiai sąjungos prezidiumas reikėsi mūsų karininkus ugniagesius apdovanoti savo garbės ženklu „Artimui pagalbon“.

Į gražią ryšių bat. ramovę atvyko Ugniagesių S-gos pirmin. inž. Skardinskas, vicepirm. p. Paulauskas, gener. sekretorius Malachas, prezidiumo narys ir adj. Normantas, vid. reikalų min. referentas p. Siemaška, karo spaudos atstovai pulk. ltn. Steponaitis, maj. Balčiūnas ir apdovanojamieji.

P. inž. Skardinskas gražia ir turininga kalba kreipėsi į būsimus garbės ženklo kavaličius. Jis pabrėžė bendrą ugniagesybos darbą bei idėją ir jo reikšmę, o taip pat apdovanojamųjų nuopelnus toje darbo srityje.

Čia pat buvo perskaityta ištrauka iš Liet. Ugniagesių S-gos pirmininko įsakymo.

„Už kariuomenės ugniagesių komandų organizavimą apdovanojami „Art. pag.“ ženklais kar. ugniag. inspek. mjr. Ružancovas I laip. ir kpt. Baltrimas III laip.

Už savo dalies ugniag. komandos sutvarkymą apdovanojami „Art. pag.“ III laip. ženklais:

1. 1 g. D. L. E. K. J. R. p. vyr. ltn. Kiesylius,
2. 3 art. p. vyr. ltn. Sakalauskas, 3. Ryšių bat. ltn. Baipšys,
4. 5 p. D. L. K. K. p. ltn. Kazilionis,
5. 4 p. L. K. M. p. vyr. ltn. Kazanas ir 6. 2 art. p. vyr. ltn. Maksimavičius.

Į apdovanotus prabilo p. Siemaška, sveikindamas juos ir linkėdamas didesnio pasisekimo šiame darbe.

Po to toj pačioj ryšių bat. ramovėj buvo suruošta kukli užkanda. Jaukioj ir gražioj nuotaikoj praleidę keletą valandėlių svečiai ir dalyviai išsiskirstė.

VI Lietuvos ugniagesių kongresas.

Gegužės m. 23 d. Rotušėj įvyko VI Lietuvos ugniagesių kongreso atidarymas. Į atidarymą atvyko Latvijos ugniagesių sąjungos pirmininkas p. Rudzits su savo pavaduotoju, dalyvavo vidaus reikalų ministerijos atstovas p. Siemaška, kariuomenės ugniagesių inspektorius mjr. Ružancovas, daugelis mūsų kar. ugn. komandų viršininkų ir kongreso atstovų.

Kongresas, arba suvažiavimas, susilaukė daug sveikinimų. Bene reikšmingiausias visų jų buvo p. Siemaškos sveikinimo žodis. Jis nudžiugino visus savo pareiškimu, kad

senai laukiamas ugniagesių srityje įstatymas netrukus bus išleistas.

Mjr. Ružancovas savo sveikinime iškėlė itin reikšmingą dalyką, kviesdamas visus ugniagesius susirūpinti kova prieš dujų ataką ir tuo reikalu susipažinti su priemonėmis. Jau dabar neabejojama, kad kilus karui priešas pavartos nuodingąsias dujas ne tik fronte, bet ir toli užpakaly, užpuldamas savo lėktuvais didesnius miestus, miestelius ir kitus svarbesnius punktus. Daugely vietų karo metu gal tik vieni ugniagesių liktusi savo miesteliuose drausminga ir kariškai organizuota komanda. Gerai pasirengę tai kovai, jie galėtų daug padėti gyventojams.

Po sveikinimų latvių atstovai apdovanojo 4 mūsų pasižymėjusius ugniagesius Latvijos ugniagesių ordenais.

Buvo gautos sveikinimų telegramos iš Čekoslovakijos, Rytprūsių, Estijos ugniagesių sąjungų. Pasveikino ir Bulgarijai, nors netiesioginiai.

Vakare Kauno gaisrininkų d-jos klube įvyko iškilminga vakarienė. Buvo daug kalbų ir nuoširdžių linkėjimų ugniagesiams, kad laikytųsi vienybės ir susiklausimo. Dalyvių tarpe pasireiškė jauki nuotaika ir draugiškumas. Šioje vakarienėj dalyvavo ir mūsų kariuomenės ugniagesių komandų viršininkai.

Gegužės 24 d. kongreso posėdžiai tęsiasi toliau. Tą dieną vėliavų nuleidimo metu visi kongreso dalyviai ir svečiai susirinko karo muziejaus sodely prie paminklo, kad pagerbtų mūsų karius didvyrius, žuvusius dėl savo krašto laisvės.

Latvių atstovas p. Rudzits ir kongreso pirmininkas inž. p. Skardinskas trumpai ir reikšmingai paminėjo žuvusius karius. Po to buvo sudėti gražūs gyvų gėlių vainikai — vienas Latvijos ugniagesių vardu, antras Lietuvos ugniagesių organizacijų vardu.

Kongresas baigiamas gegužės m. 25 dieną. Prieš baigiant kongresą 13 val. įvyksta reikšmingas aktas D. L. K. Vytautui paminėti. Visi kongreso dalyviai turėjo progos išgirsti gražią ir turiningą ats. gen. št. pulk. ltn. Zaskevičiaus kalbą, pasakytą dėl Vytauto Didžiojo 500 m. jubiliejaus. Iškeldamas senosios Lietuvos didybę ir garbę, taip pat Vytauto Did. asmenį ir nuopelnus, prelegentas priminė, kaip sunku yra tvarkytis tai valstybei, kuri ilgą laiką buvo netekusi savo nepriklausomybės.

Kongreso pirmininkas inž. Skardinskas, pabrėždamas Vytauto Didž. ir jo jubiliejaus reikšmę Lietuvai, kvietė visus dalyvius energingai prisidėti prie bendrojo mūsų krašto kūrybos darbo, veikiant nors ir savo srityje, būtent, ugniagesyboj.

Plačiau apie patį kongresą ir jo darbus galima bus rasti „Lietuvos gaisrininko“ 6 nr.

Lenkija. Iš lenkų kariuomenės pabėgėlių nemažėja.

Gegužės mėn. 18 d. į lietuvių pusę perbėgo lenkų pasienio apsaugos 23 bataliono kareivis *Ernstas Vegneris*, vokiečių, kilęs iš Gniezno apskr. Poznanės vaivadijos. Jis, kaip vokiečių, nenorįs tarnauti lenkams.

Eidamas į Lietuvą, *Vagneris* atsinešė karišką šautuvą, 40 šovinių (tiek turi pasienio sargybinis) ir rank. granatas.

Važinėja pas lenkus „svečiuotis“.

Nesenai Lenkijoj lankėsi Rumunų generalinio štabo viršininkas. Dabar gegužės m. 19 d. į Varšuvą atvyko vėl panašus svečias — Suomų generalinio štabo viršininkas pulkininkas *Vallenius*. Jį lydi suomių gener. štabo II skyriaus viršininko pavaduotojas majoras *Koerner* ir būsimas karo atstovas pulk. leit. *Svenson*.

Pulk. *Vallenius* padarė eilę vizitų, kurių tarpe lenkų vyriausiojo štabo viršininkui gen. *Piskorui* ir karo reikalų viceministeriui. Taip pat pulk. *Vallenius* uždėjo vainiką ant lenkų Nežinomojo Kareivio kapo.

Iš Lenkijos suomių generalinio štabo viršininkas vyksta į Prahą.

L.O.P.P. narių skaičius.

Lenkų priešaviacinio ir priešdujinio apsigynimo draugijos L.O.P.P. narių skaičius pastaruoju metu pasiekė 500.000 žmonių.

Kareivėliui Raului Kruopai
Penktas pulkas, antra kuopa.

Mielas Rauluti!

Mano Rauluti, širdingai tau ačiū —
Laišką ir atvaizdą vakar gavau.
Mylimą atvaizdą, brangųjį svečią,
Visą naktelę karštai bučiavau.

Ak, kaip dabar tu brangus man ir
mielas,

Ašen per laišką išreikšt negaliu!
Vien tik džiaugiuos savo aš sieloj,
Kad tokį dailų karį myliu.

Vien tiktai tau mano sielos gel-
mėse

Yra vietelė meilės šventos,
Aš tik tave, Laurynėli, mylėsiu,
Vien tik tave iki grabo lentos.

Tu aprašyti prašei mūs naujienas:
Niekas lig šiolei neįvyko pas mus—
Tokios pat pilkos mūsų tos dienos
Lydi vargelį, džiaugsmą, skausmus.
Mielas Lauruti, aš aprašysiu,
Kaip mes darbuojamės, krutam
čionai.

Jau vasarą pasėjome visą
Ir apsodinome daržus senai.
Ašen baigiu jau audeklus austi,
Liko vieni tik pilki čerkasai.
Čia ir norėčiau tave pasiklausti,
Kaip juos dažyti — šviesai ar tam-
siai?

Ašen suku apie tai savo galvą —
Daug jau turiu audinių įvairių.
Ar man šiomet neparinkus jiems
spalvą,

Kaip yr milinėse mūsų karių?
Gal dar ne vieną man savanorį
Reiks aptaisyti iš skrynios savos —
Ak-gi, tie lenkai, grobikai nedori
Sėdi mūs Vilniuj ir laukia kovos!..
O, jūs narsieji mūs kareivėliai,
Mūsų tėvynės garsios ažuolai,
Kai tik į kovą žygiuosite vėliai,
Stos jums į talką sesutės mielai.
Ašen šiandieną, Lauruti brangusis,

Tau dovanėlę mažą siunčiu:
Truputį kumpio, dešrų, du abrusus,
Pirštines, bonką aviečių saldžių...
Nors ir rašai, kad tau visko už-
tenka,

Kad kareivėliams visko gana,
Teikis priimti šią dovaną menką,
Nuoširdžiai prašo mergelė jauna.

Mano močiutė, balta obelėle,
Mielas Rauluti, kloniojos tau —

Tavo laiškelių jai balandėlei
Ašen sekmadieniais tyliai skaitau.
Senas tėvelis laimės tau linki,

Pusbernis Jurgis lenkias žemai,
Ir piemenukas mūs plikakinkis

Sveikina kariškai rėkdams—ramiai!
Tau pasikloniot bobutė įsakė,

Kloniojas Ona — mano draugė —
Kloniojas taipos Maušienė vienakė

Ir davatkėlė Morta-Agė.
Jau nebetoli ūkio paroda,

Jau nebetoli dainų diena —
Mielas Rauluti, duok tu man rodą,

Kaip reiks tave pamatyti tenai.
Ašen dainuosiu sopranų chore,

Kokias tris dienas būsiu Kaune;
O, kaip tave pamatyti aš noriu —

Tik ar ateisi tu pas mane?
Ašen atvešiu tau dovaną dailią.

Kokią — čionai nesakysiu visai,
Mano Raulyne, rysi tu seilę,

Kai pamatysi ją ten patsai.
Ak, Raulynėli, tu mano paguoda,

Vakar tave aš sapnyje mačiau,
Rods, vaikštinėjome mudu po

Skuodą.
Aš tau kažin kokią raštą skaičiau.

Rodos, mane, Raulynėli, į bažnyčią
Tu sutikai palydėt mandagiai.

Rodos, paskui Dzingeliūno*) sek-
lyčioj

Mes apie kažką kalbėjome smagiai.
Rodos, paskui tu žirgelį balnojai,

*) Dzingeliūnas — žinomas piršlys
Skuodo valsčiuje.

Rengeisi joti kažkur toli,
Ir atsisveikinęs šuoliais išjojai...
Ašen nubudus verkiau patale.
Tujen atleisk man už laišką taip
ilgą,

Gal jis tave nemažai sutrukdys,
Ką padaryt, kad tavęs išsiilgo,
Mielas Lauryne, mano širdis.

Tai ir sudievu. Lik sveiks, balan-
dėli,

Vai, neužmiršk ir toliau mylimos.
Rasi čia atvaizdą savo Adėlės,
Atsiminimui meilės pirmos.

Siunčiu aš savo tau atvaizdą naują,
Man atrašyk ar patiko, ar ne?

O parodon kai atvyksiu, geriau jau
Gal ten nutrauks kas jūsų Kaune.

Mielas Raulyne, klioniokis vadui
Ir jau bendrai ten pasveikink visus.

Laukiu laiškučio.

Mylinti Ada.

Mielų viensėdis, paštas Dausų.

Iš savo gero prietelio Raulo
Kruopos archyvo nusirašė ir
paskelbė „Kary“ Jonas Marty-
nėlis — Misinginis Momonėlis.

Ar žinote, kad...

Aukščiausia temperatūra, kuri pavyko gauti dirbtinu būdu + 7.357 laipsnių Cels., t. y. daug aukštesnę, negu saulės temperatūra.

* * *

Sunkiausi vyrai buvo Miles Dorden, kuris svėrė per 1000 svarų ir buvo 7 pėdų 6 colių ūgio; Daniel Lambert — svėręs 739 svarus.

Rusijoje nuo 1917 metų eina vienintelis pasauly čigonų laikraštis „Romany Sorja“. Jame dalyvauja čigonų kilmės žurnalistai bei literatai.

* * *

Amerikoj dirbamas lėktuvas... javams sėti. Tuo būdu amerikiečiai sutaupysią daug laiko, nes lėktuvas javus sėjąs labai sparčiai.

Nauji leidiniai.

TAUTOS ŪKIS. Savosios pramonės propagandai skiriamas numeris. Leidžia Ekonominių Studijų Draugija. 4 nr. Balandžio mėn.

ATEITIS. Mėnesinis moksleivių, žurnalas. 5 nr. Gegužės mėn. su priedu „Gamtos draugas“.

K. Kupčiūnas, J. Kalninis, J. Trinkūnas. SKAIČIAVIMO UŽDAVINIAI. 1-jam pradžios mokyklos skyriui. I dalis. „Spaudos Fondo“ leidinys. 1930 m. 100 pusl. Kaina nepažymėta.

LIETUVOS MOKYKLA. Tautos ugdymo laikraštis. Balandžio mėn. 4 nr.

ŠVIETIMO DARBAS. Mėnesinis švietimo Ministerijos žurnalas. 4 (127) nr. Balandžio mėn.

MOKYKLA IR GYVENIMAS 4(77) nr.

MEDICINA 3 nr.

VAIKŲ ŽODIS. Mėnesinis iliustruotas žurnalas vaikams. 1, 2, 3, 4 nr. nr. 1930 — V. D. — m. vasario — gegužės mėn. Redaguoja N. Butkienė. Leidžia „Vaikų namelio“ draugija. Adresas: Kaunas, Kalnų g-vė 15 nr. Kaina metams 5 lt.

Iki šiol buvo leidžiami vaikams šie laikraščiai: „Saulutė“, „Žiburėlis“, „Žvaigždutė“ ir priedu prie „Šaltinio“ „Šaltinėlis“. Tiesa, jie yra įdomūs ir vaikų mėgiami. Bet š. m. vasario mėn. pasirodęs naujas vaikams žurnalas „Vaikų žodis“ kai kuriais atžvilgiais senesniuosius pralenkia. Jis gausiai iliustruotas vaikų gyvenimui artimais vaizdais, visas spalvuotas. Ypač tinka jaunesniojo amžiaus vaikams.

Pr. Šileika ir inž. kap. J. Gineitis. **AUTOMOBILIS** teorijoje ir praktikoje. Pirma dalis. Variklis ir elektra. Kaunas, 1920 m. Kaina nepažymėta.

Ši knyga mūsų gadynėj, kai dabar vis daugiau įsigali automobiliai, motociklai ir kiti vidaus degimo varikliai, yra graži ir reikšminga dovanėlė. Šioje, būtent, pirmoje dalyje smulkiai supažindinama su paties motoro veikimu ir jų tipais — jėgos šaltiniai, motoro atskiros dalys, degamoji medžiaga, padegimas ir padegimo aparatai, aušintuvai.

Antroji daly, kuri ketinama netrukus išleisti, bus automobilio danginiai, vidaus įrengimas, važiavimo teorija ir praktika, įvairios taisyklės ir įstatymai.

Galvosūkių 20 nr. sprendimas.

L	A	I	M	Ė	■	A	N	T	I	S
I	■	■	E	■	■	■	A	■	■	O
E	■	V	I	L	N	I	U	S	■	D
S	K	Y	L	Ė	■	A	D	A	T	A
A	■	T	Ė	T	Ė	■	A	V	■	S
■	■	E	■	A	■	S	■	A	■	■
S	■	N	S	■	R	Ū	P	I	■	E
P	L	I	K	A	■	R	Ū	T	O	S
Y	■	S	O	S	T	I	N	Ė	■	T
N	■	■	L	■	■	■	I	■	■	A
A	K	L	A	S	■	K	A	R	Y	S

Gerai išsprendė šie asmens: 1) B. Rumša (KKDD); 2) v. p. K. Vadzišius (I.p.p.); 3) v. p. J. Maskaliūnas (KTS); 4) v. p. Vl. Čepurna (KKDD); 5) v. p. B. Drobenko (aut.); 6) j. s. p. A. Bernotas (2 p. p.) 7) j. p. J. Gudžiūnas (KP M); 8) gr. P. Mackela (KKDD); 9) P. Budreika (KKDD); 10) eil. P. Kniukšta (5 p. p.); 11) J. Utkas; 12) Br. Januškevičius (Š); 13) St. Jazgevičius (Pvk); 14) šaul. J. Lukaševičius (Kl.); 15) B. Bakys (M); 16) eil.

St. Viluckas (2 p. p.); 17) A. Maskaliūnas (III KAS); 18) St. Savickas (P); 19) Alf. Simonaitis (Lnk.); 20) J. Ziminskis (Pkn.); 21) gr. J. Bliuvas (9 p. p.); 22) V. Liutkevičius (Btrm.); 23) B. Girėys (Vlkšk.); 24) J. Ažukas (Pšvt.).

Galvosūkis 22 nr.

(vertinamas 1 tašku).

Ties vieno namo durimis buvo parašyta:

„Ką reiškia šios raidės?

— N. I. E. + Ko“.

Daugelis ilgai to negalėjo suprasti. Bet kareivis, būdamas visais atžvilgiais guvus ir gudrus, vos akį metęs, tuoj suprato raidžių reikšmę. Ką reiškia anos raidės?

P. Sk.

Redakcijos atsakymai.

Virš. Šveiščiui, B. Rumšai, v. p. J. Maskaliūnui ir gr. P. Mackelai. Jums galvosūkių 19 nr. sprendimas įskaitytas.

V. Mozūraičiui. „Karys“ bargan nesiunčiamas.

P. Sk. Tamstos galvosūkių labai naivūs ir lengvi — tiktų nebent į vaikų laikraštį. Mums reikia stipresnių ir gudresnių. Tad prašome, jei pasiryžęs, atsiųsti tinkamų. Mielu noru pasinaudosim. Tuo tarpu iš šių 5 vos vieną galėsime įdėti.

Gr. J. Bliuvui. Tamstai įskaitytas ir galvosūkių 18 nr. sprendimas.

Vazelino
muilas

„Florance“
Kaunas.

Saugokitės padirbių. Kreipkite dėmesio būtinai į 103 nr. ir firmą „FLORANCE“.

Akc. B-vė „Tilka“

Telef. Kaunas I 6 ir 24.

Šokoladas, saldainiai, vaisių marmeladas, kakao milteliai ir kakao sviestas.

VASAROS SEZONUI

Kostiumams, paltams ir uniformoms.

Medžiagos stiprios ir gražios

Kainos neaukštos

Akc. „Drobės“ B-vė

Kaunas, Šančiai, Drobės g. 56

Telef. Kaunas I-as Nr. 18

**Naudokitės gydytojo ir
advokato patarimais.**

Skaitydami mokslo populiarizacijos sveikatos ir blaivybės laikraštį

„Sargyba“

be kitų įdomių ir naudingų straipsnių, rasite **gydytojo patarimus**. Čia patariama, kaip nuo kokios ligos susirgus pasigydyti.

Advokato patarimuose rasite įvairių iš kasdieninio gyvenimo bei teisės srities patarimų.

Be to, išsirašiusiems iki liepos mėn. už 6 litus duosime priedų Laimės kalendorių ir loterijos bilietų, su kuriuo yra progos laimėti brangių daiktų ir pinigų.

„SARGYBA“ metams kainuoja tik 6 litus, pusei metų 3 litus. Užsienyje dukart brangiau.

Adresas: **Kaunas, Liaudies Namai**
„Sargybos“ administracija

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operac.

Lietuvos Koperacijos Bankas
Kaunas, Laisvės alėja 62.
(Savi namai) Tel. 104, 746, 922

„Karys“ —
Jūsų draugas.
Tad ne tik skaitykit, bet ir
platinokit!!!

Vartokite tik geriausią kremą avalinėi, dirbtą su terpetinu, „Gutalin“.

A M L I T

M Lietuviai, palaikykite savo pramonę —
pirkite dviračius tik tai

L „AMLIT“
Jie yra patys geriausieji.

I Amerikos Lietuvių Akcinė Bendrovė

T Kaunas Šiauliai Panevėžys
Kęstučio g. 44a Aušros al. 2 Bataliono g. 2
Telef. 1221 Telef. 293 Telef. 78

120.000 litų

galima išlošti (dvigubu bilietu)
Raudonojo Kryžiaus XVII loterijoje,

kuri prasidės

1930 V. D. m. birželio 6 d.

Neatidėliodami įsigykite bilietus.

Bilietai parduodami: Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Loterijos Valdyboje Kaune, Laisvės alėja 35, bankuose, pašto įstaigose Kaune ir provincijoje ir pas agentus.

I-mos klasės bilietų kaina:

1/1 — Lt. 10, —, 1/2 — Lt. 5, —, 1/4 — Lt. 2,50.

Literatūros naujiena. **Alphonse Daudet**

Telef. 1232. Novelės 180 psl.
Kaina 2 lt. 50 ct.

LAIŠKAI IŠ MALŪNO

Reikalaukite visuose knygynuose arba iš leidėjo:
„SVYTURIO“ B-vė Kaunas, Kęstučio g. 36.

Nepirkite užsienio tepalo, bet vartokite tik Lietuvos išdirbimo, nes jis yra geras ir nebrangus. Visur reikalaukite tepalo

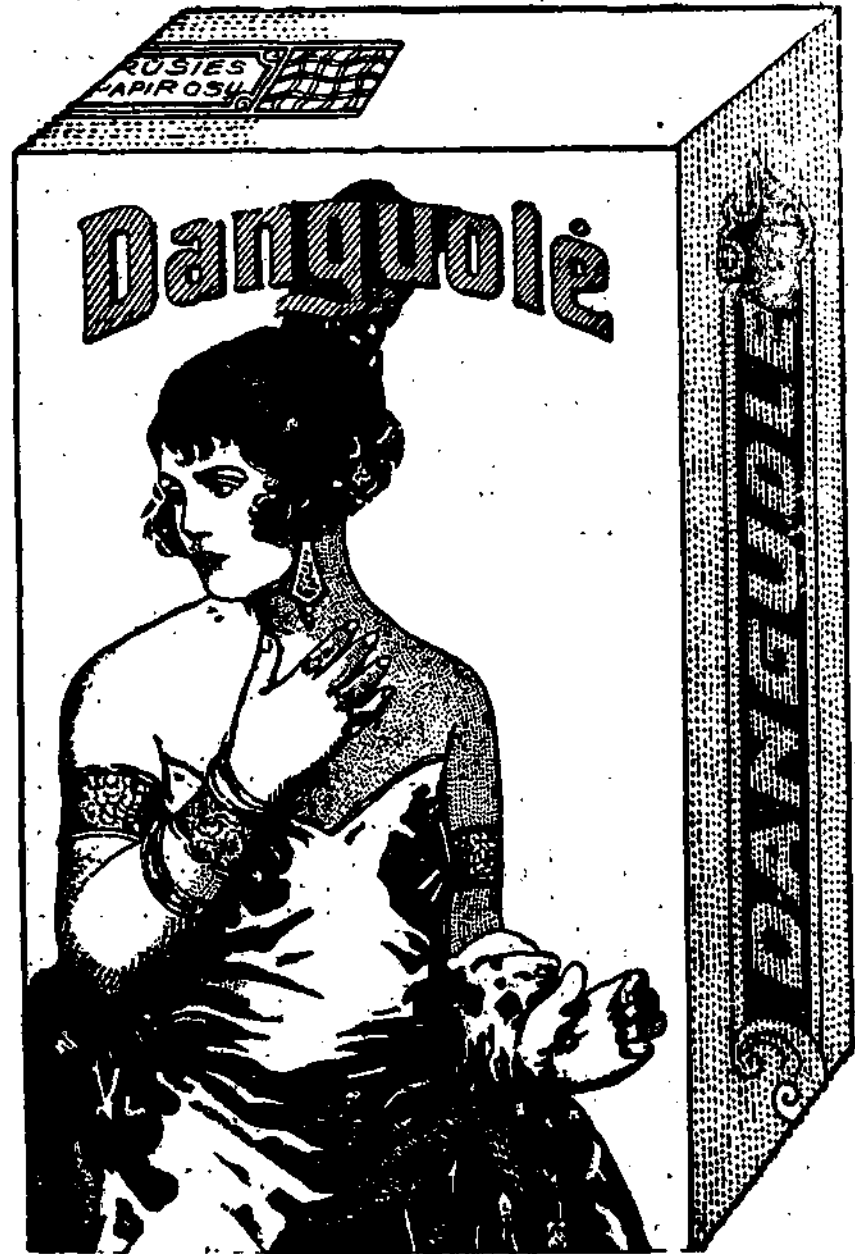
„Kavalier“

Jis ne tik odą minkština, bet ir blizgina ją.

R Ū K Y T O J A I!
pamėginkite naujai išleistų papirosų

„DANGUOLĖ“

ir įsitikinsite jų geru skoniu ir aukšta kokybe.

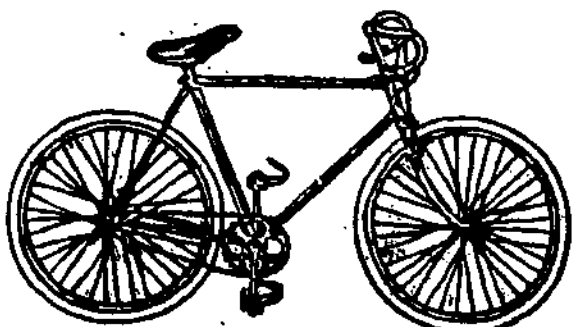

10 št. — 25 ct.

20 št. — 50 ct.

Tabako ir papirosų fabrikas **„Kontinental“**

25 lt.
mėnesiui

25 lt.
mėnesiui

Palaikykite Lietuvos pramonę ir prekybą!

D V I R A Č I A I

Išsimokėtina iki metų, neskaitant rankpinigių. Siūlome Lietuvoje gamintų „AMLIT“ ir kitų firmų. Dviračius duodame tik patikrintus ir pritaikintus mūsų keliams. Garantija 3 met.

G. Macys ir M. Mikelkevičius
Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 61, tel. 20-90.

Aukščiausios rūšies gėlių odekolonas, kvėpalai, tualetu vanduo. Reikalaukit visur.

„LITERATŪROS“ KNYGYNE
Kaunas, Laisvės al. 50 nr. Tel. 15-35

galima pasirinkti įvairiausių kariškų knygų. Taip pat galima gauti visas naujausias SSSR, Paryžių, Berlyne ir kt. išleistas knygas. Be to, galima išsirašyti visus periodinius leidinius. Į provinciją knygos siunčiamos apdėtu mokesčiu.

VARTOKITE KAKAŠ VANDENIŲ